

Zbirka medijskih objava

VladaBrckoDistrikta_kliping_dnevno,
za razdoblje 29. 11. 2019

Broj objava: 23

Internet: 4

Televizija: 3

Štampa: 16

Teme praćenja:

Vlada Brčko Distrikta: 3

Gradonačelnik Brčko: 0

Skupština Brčko Distrikta: 3

Brčko: 20

Vlada Brčko Distrikta:

Internet	Naslov	Brčko: Nezakonit izbor šefa Pododjeljenja za veterinarstvo!?		
Serijski br. 1	Medij; Doseg	Ebrcko.net; , Bosna i Hercegovina		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 8	Autor	Unknown		
	Teme	Vlada Brčko Distrikta		

Štampa	Naslov	Адвокати поново напуштају суднице		
Serijski br. 2	Medij; Doseg	Glas Srpske; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 8	Površina: 221 cm ²
	Rubrika, Datum	Biznis; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 9	Autor	Latinović Milijana		
	Teme	Vlada Brčko Distrikta , Brčko		

Štampa	Naslov	Moguće paušalno oporezivanje taksista		
Serijski br. 3	Medij; Doseg	Poslovne novosti; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 10	Površina: 88 cm ²
	Rubrika, Datum	Poslovne novosti; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 10	Autor	Unknown		
	Teme	Vlada Brčko Distrikta , Brčko		

Skupština Brčko Distrikta:

Internet	Naslov	Brčko: Skupština održala 14. vanrednu i započela 56. redovnu sjednicu		
Serijski br. 1	Medij; Doseg	Otisak.ba; , Bosna i Hercegovina		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 13	Autor	Unknown		
	Teme	Skupština Brčko Distrikta		

Internet	Naslov	Supervizor pozdravio korake Skupštine Brčko distrikta na poboljšanju sigurnosnog i poslovnog okruženja		
Serijski br. 2	Medij; Doseg	Otisak.ba; , Bosna i Hercegovina		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 15	Autor	Unknown		
	Teme	Skupština Brčko Distrikta		

Štampa	Naslov	BRČANSKI GRANTOVI PRIJATELJIMA I GLASAČIMA		
Serijski br. 3	Medij; Doseg	Dnevni list; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 6	Površina: 566 cm ²
	Rubrika, Datum	Događaji; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 17	Autor	CIN		
	Teme	Skupština Brčko Distrikta , Brčko		

Brčko:

Televizija	Naslov	Pozitivna priča		
Serijski br. 1	Medij; Doseg	NTV Hayat; , Bosna i Hercegovina	19:00	Trajanje: 4 min
	Rubrika, Datum	Vijesti u 7; 28. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 18	Autor	Sarić Kozić Dženeta		
	Teme	Brčko		

Televizija	Naslov	Bimal iz Brčkog preuzeo somborsku fabriku za proizvodnju jestivog ulja		
Serijski br. 2	Medij; Doseg	Radio televizija BN; , Bosna i Hercegovina	18:00	Trajanje: 3 min
	Rubrika, Datum	Danas u Srpskoj; 28. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 19	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Televizija	Naslov	Nekompletan prijedlog		
Serijski br. 3	Medij; Doseg	Radio televizija Republike Srpske; , Bosna i Hercegovina	19:30	Trajanje: 4 min
	Rubrika, Datum	Dnevnik; 28. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 20	Autor	Šarac Gvozden		
	Teme	Brčko		

Internet	Naslov	Завод приводи крају двомјесечне обуке из шест области		
Serijski br. 4	Medij; Doseg	radiobrcko.ba; , Bosna i Hercegovina		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 21	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	KNJIGA ZA BUĐENJE SVIH POROĐUŠTVA		
Serijski br. 5	Medij; Doseg	Banke; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 1	Površina: 2.843 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 28	Autor	Vukmirović Zlatko		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	IZMEĐU PROCVATA, GUBITKA I ŠTRAJKA		
Serijski br. 6	Medij; Doseg	Banke; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 28	Površina: 1.723 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 32	Autor	Ruždija Adžović		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	BRČANSKI GRANTOVI PRIJATELJIMA I GLASAČIMA		
Serijski br. 7	Medij; Doseg	Dnevni list; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 6	Površina: 566 cm ²
	Rubrika, Datum	Događaji; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 34	Autor	CIN		
	Teme	Skupština Brčko Distrikta , Brčko		

Štampa	Naslov	PREUZIMANJEM TVORNIČE U SRBIJI BIMAL GRUPA POTVRDILA LIDERSKU POZICIJU		
Serijski br. 8	Medij; Doseg	Dnevni list; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 28	Površina: 131 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 35	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	U VIŠE MESEČNIH RATA PLAĆANJE PRIKLJUČKA ZA GAS		
Serijski br. 9	Medij; Doseg	Euro Blic; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 40	Površina: 447 cm ²
	Rubrika, Datum	Regioni; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 36	Autor	S.R.Mrkonjić		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Revizori stižu na stranačke adrese		
Serijski br. 10	Medij; Doseg	Glas Srpske; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 3	Površina: 237 cm ²
	Rubrika, Datum	Vijesti dana; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 37	Autor	Kulaga Vedrana		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	"Бимал" преузео сомборско "Ново сунце"		
Serijski br. 11	Medij; Doseg	Glas Srpske; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 6	Površina: 66 cm ²
	Rubrika, Datum	Društvo; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 38	Autor	Srna		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Адвокати поново напуштају суднице		
Serijski br. 12	Medij; Doseg	Glas Srpske; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 8	Površina: 221 cm ²
	Rubrika, Datum	Biznis; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 39	Autor	Latinović Milijana		
	Teme	Vlada Brčko Distrikta , Brčko		

Štampa	Naslov	Kupovinom "Sunca" "Bimal" potvrdio lidersku poziciju		
Serijski br. 13	Medij; Doseg	Nezavisne novine; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 13	Površina: 410 cm ²
	Rubrika, Datum	Ekonomija; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 40	Autor	Lajić Goran		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Pohvale Brčkom		
Serijski br. 14	Medij; Doseg	Oslobođenje; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 3	Površina: 52 cm ²
	Rubrika, Datum	U žiži; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 41	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Bimal preuzeo somborsku fabriku Novo sunce		
Serijski br. 15	Medij; Doseg	Oslobođenje; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 20	Površina: 147 cm ²
	Rubrika, Datum	Biznis i ekonomija; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 42	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Preuzimanjem fabrike u Srbiji BIMAL Grupa potvrdila lidersku poziciju		
Serijski br. 16	Medij; Doseg	Poslovne novosti; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 1	Površina: 247 cm ²
	Rubrika, Datum	Poslovne novosti; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 43	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Utvrđen Prijedlog proračuna za 2020.		
Serijski br. 17	Medij; Doseg	Poslovne novosti; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 8	Površina: 946 cm ²
	Rubrika, Datum	Poslovne novosti; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 45	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Moguće paušalno oporezivanje taksista		
Serijski br. 18	Medij; Doseg	Poslovne novosti; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 10	Površina: 88 cm ²
	Rubrika, Datum	Poslovne novosti; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 46	Autor	Unknown		
	Teme	Vlada Brčko Distrikta , Brčko		

Štampa	Naslov	"СУНЦЕ" ДОБИЛО НОВОГ ГАЗДУ		
Serijski br. 19	Medij; Doseg	Večernje novosti - Republika Srpska; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 6	Površina: 30 cm ²
	Rubrika, Datum	Ekologija; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 47	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Štampa	Naslov	Nestao Edin Zejčirović, posljednji put viđen 17. studenoga		
Serijski br. 20	Medij; Doseg	Večernji list; , Bosna i Hercegovina	Stranica: 14	Površina: 76 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktualno; 29. 11. 2019		
Stranica u zbirci: 48	Autor	Unknown		
	Teme	Brčko		

Brčko: Nezakonit izbor šefa Pododjeljenja za veterinarstvo!?

četvrtak, 28 novembar 2019 13:19

Autor **Brčanski forum**

Kategorija: Vijesti **Brčko**

Zapošljavanje u institucijama Distrikta je već godinama tema koja nailazi na veliko zanimanje javnosti u smislu brojnih primjedbi da je u ovoj oblasti uveliko prisutna korupcija, nepotizam, prilagođavanje konkursa podobnim kandidatima, ličnim interesima, stranačkim lobiranjima i slično.

Nedavni slučaj izbora šefa Pododjela za veterinarstvo koji ne zadovoljava ni stručne ni zakonom propisane kvalifikacije (žalbeni rok je u toku) pri Odjelu za Poljoprivredu **Vlade Brčko distrikta** BiH jasno pokazuje svu bahatost čelnika Distrikta, koji su i pored više upozorenja da konkurs nije u skladu sa zakonom i Statutom **Brčko** distrikta BiH nastavili provoditi nezakonitu i nestatutarnu proceduru.

Naime, još u fazi pripreme predmetnog konkursa – prije njegovog objavljivanja – upravna inspektorica se obratila gradonačelniku i šefu Odjela za poljoprivredu Inicijativom za izmjenu uslova stručne spreme šefa Pododjela za veterinarstvo. Organizacionim planom Odjela za poljoprivredu za šefa Pododjela za veterinarstvo propisani su slijedeći uslovi stručne spreme : diplomirani ekonomista ili doktor veterinarske medicine ili diplomirani inženjer poljoprivrede, što je u suprotnosti sa članom 81. Zakona o veterinarstvu BiH koji se primjenjuje u Distriktu.

Nezakonitost u ovom slučaju potvrđuje i Mišljenje Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ured za veterinarstvo BiH od 18.09.2019. u kojem se decidno navodi:

„Mišljenja smo da na pozicije rukovodećih službenika iz člana 81. Zakona o veterinarstvu BiH mogu biti imenovani samo veterinari (doktori veterinarske medicine ili diplomirani veterinari) a nikako drugi obrazovni profili kao što su diplomirani ekonomisti, diplomirani inženjeri poljoprivrede i sl.“

U međuvremenu je ovaj slučaj dospio i do Apelacionog suda **Brčko** distrikta BiH, koji se oglasio nenadležnim ali je u svom Rješenju precizno naveo „da član 1. Stav (4) Statuta **Brčko** distrikta BiH propisuje obavezu donosioca opštih akata da ih u fazi njihove izrade usklade sa važećim zakonima i odlukama institucija Bosne i Hercegovine“.

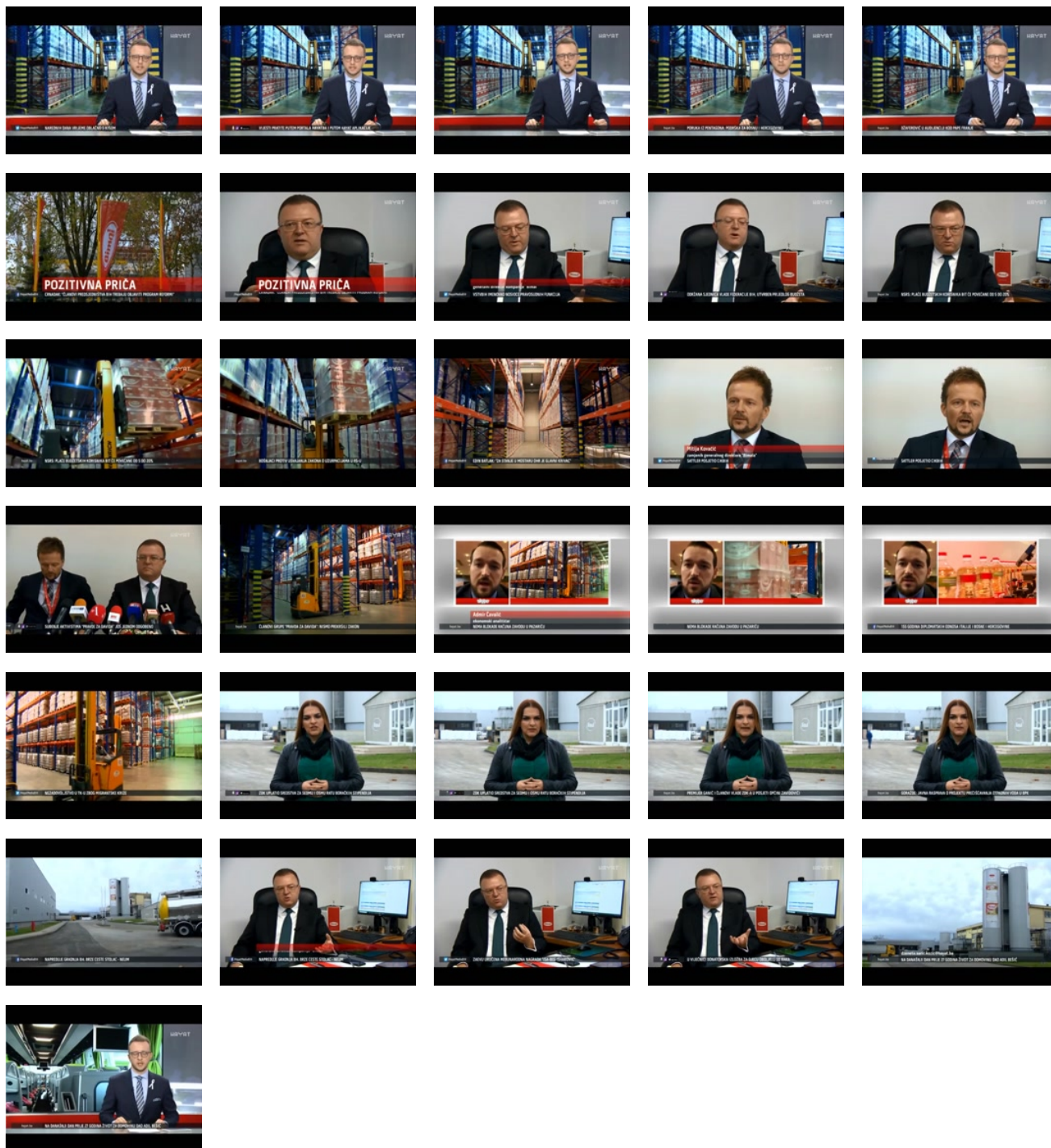
U konkretnom slučaju, opšti akt je Organizacioni plan, a donosioci su šef Odjela za poljoprivredu i gradonačelnik, odnosno **Vlada Brčko distrikta** BiH

Imajući u vidu značaj Pododjela za veterinarstvo koji se, između ostalog, brine o stanju stočnog fonda, sprečavanju epidemija i zaraznih bolesti itd., nejasno je zašto su šef Odjela za poljoprivredu i gradonačelnik ignorirali upozorenja upravne inspektorice, Apelacionog suda i Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, te odlučili da nastave sa nezakonitom i nestatutarnom procedurom?

Možda nam žele poručiti da se smatraju apsolutnim vladarima ove lokalne zajednice, te da ih zakoni i Statut Distrikta ne zanimaju ukoliko nisu u funkciji ostvarivanja ličnih i partijskih interesa?

U svakoj normalnoj i civiliziranoj sredini oni koji proizvode pravni kaos se pozivaju na odgovornost, procesuiraju i sankcioniraju, naročito ako to čine uprkos brojnim upozorenjima. Hoće li se to desiti i u **Brčkom**, i jesmo li normalna i civilizirana sredina u kojoj se poštuju zakoni i vladavina prava –vidjet ćemo.

Pozitivna priča

Brčko: Skupština održala 14. vanrednu i započela 56. redovnu sjednicu

Četvrtak, 28/11/2019 10:46

Skupština Brčko distrikta BiH je na 14. vanrednoj sjednici u srijedu, 27. novembra 2019. godine, usvojila rebalans budžeta **Brčko** distrikta u iznosu od 18.969.810,35 KM, nakon čega ukupni budžet Distrikta za ovu godinu iznosi 262.258.425,08 KM.

Rebalansom su obezbijedena nedostajuća sredstva u iznosu od 1.300.000 KM za materinski dodatak. Za opremanje nove zgrade Policije **Brčko** distrikta obezbijedeno je 1.490.000 KM, za isplatu obaveza prema Zakonu o podsticaju u privredi obezbijedeno je nedostajućih 600.000 KM, a za podsticaje u poljoprivredi 1.400.000 KM. Rebalansom su obezbijedena i sredstva za nabavku tri vatrogasna vozila u iznosu od 725.500 KM.

Novac za rebalans je obezbijeden iz izvornih prihoda u iznosu od 1.659.000 KM, uštedama na plaćama i materijalnim troškovima u iznosu od 4.728.000 KM i 12.372.044 KM po prijenosu kapitalnih budžeta iz

2017. i 2018. godine.

Po hitnom postupku je usvojen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Budžeta **Brčko** distrikta za 2019. godinu kao i Odluka o visini stope poreza na nepokretnosti u Distriktu za narednu godinu od 0,05 posto od porezne osnovice.

Nakon vanredne sjednice **Skupština Brčko distrikta** BiH započela je 56. redovnu sjednicu. Donesena je Odluka o prestanku mandata poslanika Ivana Krndelja zbog podnošenja ostavke nakon izbora na funkciju koja je nespojiva s vršenjem mandata poslanika. Razmatran je i usvojen Izvještaj Komisije za izbor i imenovanje i mandatno-imunitetske komisije Skupštine o dodjeli mandata poslanika Ljubici Ilić kao sljedećem kandidatu s liste političkog subjekata Hrvatske seljačke stranke – Braća Radić, koja je preuzimajući mandat položila zakletvu.

Nakon usvajanja zapisnika sa 53. i 54. redovne sjednice Skupštine i poslaničkih pitanja razmatran je Memorandum o razumijevanju sa Studen&CO Holding GmbH. Skupština je donijela Odluku o davanju saglasnosti na Zaključak Vlade o saglasnosti na Memorandum i potvrdila ga uz uslov da se briše dio općih odredbi koje se odnose na tajnost podataka. Uslov je i obavezno periodično informisanje Skupštine o svim fazama realizacije aktivnosti koje se odnose na opći okvirni Akcioni plan za realizaciju inicijative i obavezno davanje saglasnosti Skupštine na ugovore za investicione projekte.

Otvorena je i rasprava o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti nakon čega je oko 19 sati sjednica prekinuta i bit će nastavljena iduće srijede.

Supervizor pozdravio korake **Skupštine Brčko distrikta** na poboljšanju sigurnosnog i poslovnog okruženja

Četvrtak, 28/11/2019 18:36

Supervizor za BDBiH Michael Scanlan (Foto: Arhiva)

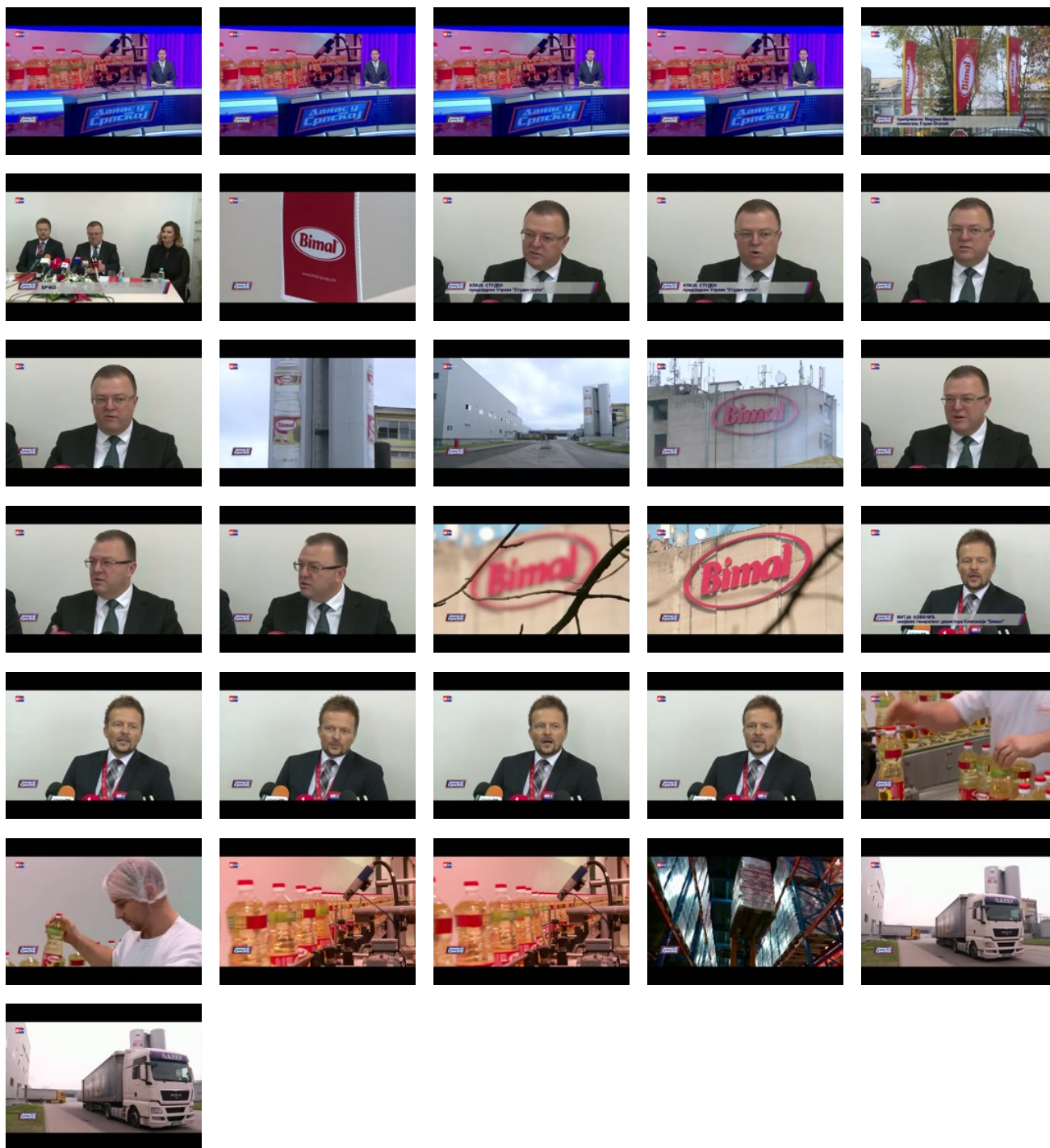
Prvi zamjenik visokog predstavnika i supervizor za **Brčko**, Michael Scanlan, pozdravio je usvajanje rebalansa budžeta **Brčko** distrikta koji podrazumijeva i sredstva koja će omogućiti više puta odgađano useljenje Policije **Brčko** distrikta u modernu zgradu izgrađenu sredstvima Evropske unije. Smještaj u istoj zgradi sa Graničnom policijom BiH i Službom za strance BiH će omogućiti efikasnu koordinaciju u provođenju zakona, a u službi **Brčkog** i Bosne i Hercegovine, naglasio je Scanlan.

Supervizor je također pozdravio odluku Skupštine da podrži javno-privatnu inicijativu **Vlade Distrikta** i kompanije „STUDEN & CO Holding GmbH“. Ova inicijativa će omogućiti vlastima u **Brčkom** da unaprijede javne usluge koje pružaju poduzetnicima u Distriktu. Ukoliko se reforme završe u dogovorenom roku, unaprijeđeno poslovno okruženje će rezultirati velikom investicijom „STUDEN Holdinga“, ali i privući druge strane investitore i omogućiti rast lokalnog biznisa u Distriktu, dodao je supervizor.

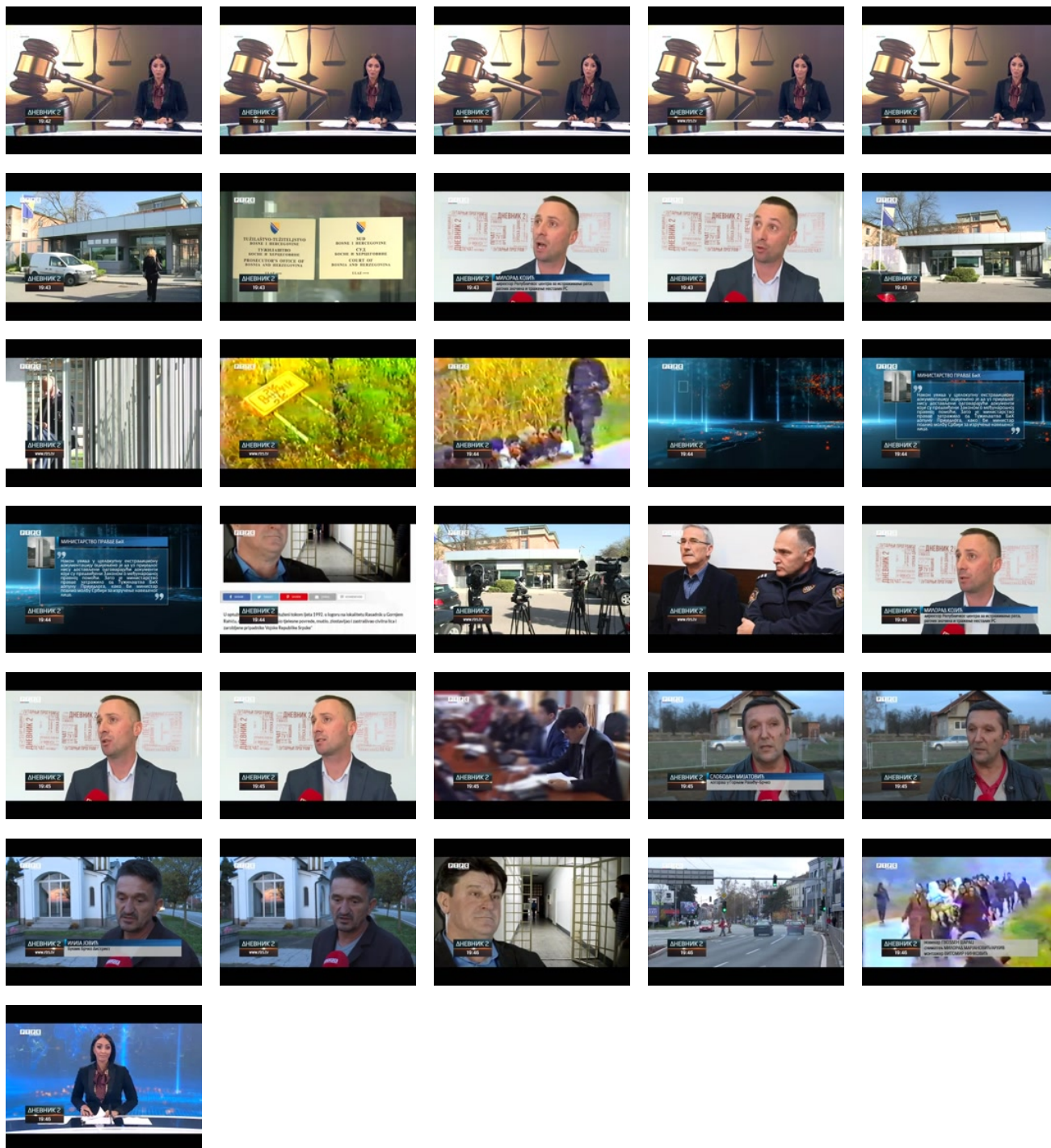
Supervizor Scanlan je pozvao Skupštinu Distrikta da nastavi s novom reformskom dinamikom koja za cilj ima promociju transparentnosti i dobrog upravljanja, razvoja infrastrukture i rasta privatnog sektora, imajući u vidu da će svaki uspješan korak voditi sljedećem i tako doprinositi cijeloj zajednici. U tom smislu, podvukao je kao ključno da Skupština do kraja godine usvoji Zakon o budžetu i tako omogući transparentno i efikasno trošenje budžeta za 2020. godinu, te donese odluku o korištenju 1,6 miliona KM koje su već namijenjene za studiju izvodljivosti i početne radove na rekonstrukciji mosta **Brčko-Gunja**.

Kontinuiran i brz napredak na reformskom putu će učiniti da **Brčko** ponovo postane dinamičan ekonomski centar ovog dijela BiH, sa dobro plaćenim poslovima u privatnom sektoru, odličnom infrastrukturom, te nizom kulturnih, sportskih i zabavnih sadržaja za koje su svi građani svjesni da ih **Brčko** treba imati, zaključio je supervizor Scanlan.

Bimal iz Brčkog preuzeo somborsku fabriku za proizvodnju jestivog ulja

Nekompletan prijedlog

Завод приводи крају двомјесечне обуке из шест области

Брчански Завод за запошљавање ће у наредних 15 дана привести крају двомјесечне обуке, које је похађало укупно 196 полазника.

Обуке су из области енглеског, информатике, графичког веб – дизајна, вођења пословних књига, енглеског и њемачког језика.

Директор Завода за запошљавање Владо Јевтић је истакао да је кроз сам програм планирано да се утроши 42.000 КМ, али је укупно утрошено 25.502 КМ.

Јевтић је рекао да су за сљедећу годину планиране друге врсте обука које ће више бити усмјерене ка цјеложивотном образовању.

Обуке су укупно трајале 60 дана, а сваки дан су одржавана максимално два до три часа.

Završena BIJELA KNJIGA bankarskog sektora Bosne i Hercegovine

RAZGOVOR S POVODOM:

Prof. dr. Željko Šain, glavni i odgovorni urednik izdanja

KNJIGA ZA BUĐENJE SVIH PORA DRUŠTVA

KNJIGA ZA BUĐENJE SVIH PORA DRUŠTVA

Ambicija Bijele knjige je da se na stručnim osnovama potpunije projecira budućnost industrije bankarstva pa i države Bosne i Hercegovine u cjelini i pripremi ih za nemirna buduća vremena • Ključna poglavlja su digitalizacija, naplata potraživanja, devizno poslovanje, poreska tematika, obavezne rezerve, pristup IDDEEA, usklađivanje propisa unutarnjeg platnog prometa i uspostava registra stvarnih vlasnika

Razgovarao: Zlatko VUKMIROVIĆ

• Poštovani profesore Šain, možete li za čitatelje magazina "Banke i Biznis" reći otkuda ideja, šta je bio osnovni motiv da se širokoj javnosti konačno ponudi jedna ovakva kapitalna knjiga?

- Bijela knjiga zamišljena je kao dokument koji tretira najaktuelnije teme poslovnog bankarstva u Bosni i Hercegovini. Ona je istovremeno i praktična jer ostala je fokusirana i bavi se samo pitanjima koja su u ovom trenutku najaktuelnija za bankarski sektor u Bosni i Hercegovini.

Nastala je tako što je aktuelni Upravni odbor Udruženja banaka BiH, na, moram reći, poticaj direktora Udruženja gospodina Berislava Kutle, zaključio da razvoj industrije bankarstva u BiH traži temeljitije, produbljenije preispitivanje gdje se u ovom svjetskom finansijskom vrtlogu nalazi industrija bankarstva u BiH i sagledavanje gdje se generalno nalazi Bosna i Hercegovina. Također, bilo je potrebno i odgovoriti zahtjevu da se na određenim stručnim osnovama potpunije projecira budućnost industrije bankarstva pa i države Bosne i Hercegovine u cjelini i pripremiti ih za nemirna buduća vremena.

PRAGMATIČAN I OPERATIVNO KORISTAN PRODUKT

• Udruženje banaka svoju Bijelu knjigu promovirat će 3. decembra sa nazivom "Najaktuelnije

otvorene teme poslovnog bankarstva u Bosni i Hercegovini". Da li se može reći da je ostvarenju velikog zadatka pomoglo što je u startu postavljen jasan cilj?

- To je činjenica. Kada je Upravni odbor UBBiH odlučio da sačini jednu ovakvu knjigu, on je odredio šta i kako uraditi i šta je konačni cilj. U predgovoru je jasno rečeno da je cilj pisanja i objave Bijele knjige dati relevantne informacije o današnjem aktuelnom stanju u bankarstvu BiH i potaknuti pozitivna profesionalna razmišljanja o unapređenju bankarskog poslovanja u našoj zemlji. Cilj svakako nije bio napraviti veliko znanstveno niti akademsko djelo nego pragmatičnu knjigu koja će biti operativno korisna.

U predgovoru ove knjige piše, citiram: "Cjelokupne aktivnosti, od ideje do realizacije rađene su pod pokroviteljstvom UO Udruženja banaka uz aktivno učešće svih predstavnika banaka kao i maksimalno uvažavanje klijenata i društvene zajednice BiH zbog kojih se sve ovo i radi." Ovo je, dakle, sjajan primjer da su bankari profesionalno, oslobođeni svih političkih ograda koje su prisutne u BiH, prihvatili da se napravi jedna ovakva knjiga. Odoljelo se političkim uticajima, entitetske granice ostavljene su po strani, izbjegnuti produkti složenih političkih uređenja kakvo živimo i jednostavno, na temelju činjenice da biznis ne

poznaje granice i uz poštivanje svih pozitivnih zakonskih propisa na objektivnoj osnovi napravljena je knjiga koja može služiti kao ideja vodilja i osnov za preispitivanje dosadašnjeg i trasiranje budućeg načina rada.

U predgovoru također stoji možda i najstariji savjet - "Upoznaj sebe". Bjela knjiga ima za cilj da se banke i bankari ali i cijela društvena zajednica i biznis pogledaju u ogledalo i na temelju struke spoznaju kako se može bolje raditi to što je zadaća i core biznis bankarske industrije.

• U knjizi je izdvojeno osam poglavlja. Po kojem kriteriju?

- Da, nakon više iteracija, izvukli smo, ispred svih drugih također važnih, osam tema za koje se smatralo da su najaktuelnije i traže argumentirane odgovore i posebno pozicioniranje. To su digitalizacija, naplata potraživanja, devizno poslovanje, poreska tematika, obavezne rezerve, pristup IDDEEA, usklađivanje propisa unutarnjeg platnog prometa i uspostava registra stvarnih vlasnika.

• Na koji način ste ove, na prvi pogled ipak raznorodne oblasti, metodološki obradili?

- Da bi se ovih osam oblasti što objektivnije sagledalo, metodološki je urađeno pet stepenica, pet koraka. A oni su: koje je aktuelno pitanje, zatim primjeri iz prakse

- kakvo je stanje u Bosni i Hercegovini, potom kakva su iskustva iz okruženja - da se ne otkriva topla voda, prijedlog mogućeg rješenja kakvo vidi struka iz aktuelne bankarske industrije i na koncu koja je korisnost za društvenu zajednicu. Jer, bitno je reći, smisao postojanja banaka i bankarske industrije nije zbog njih samih nego su oni tu zbog društvene zajednice koja je najširi okvir unutar kojeg funkcionira biznis koji bez bankarstva ne može. Bitno je znati da krajnji cilj bankarstva nije ostvarivanje profita banaka, iako su posrijedi korporativna društva, nego ostvaranje harmonije u društvenoj zajednici. To je ono što u savremenom svijetu zovemo društveno odgovornim poslovanjem i banke se stalno moraju prisjećati tog imperativa a ne samo misliti o maksimalnom profitu. Profit jeste cilj tržišne ekonomije, ali u slučaju bankarstva poseban akcenat uvijek treba biti na tome postoji li pri tome društveno odgovorno poslovanje.

ZADNJI VAGON VOZA ZA IV INDUSTRIJSKU REVOLUCIJU

• Vratimo se svakoj od tih osam oblasti koje su izdvojene u Bijeloj knjizi. Niz je otvoren poglavljem o digitalizaciji. Zašto?

- Moglo bi se to reći jednom rečenicom. Savremeni svijet je uveliko u IV industrijskoj revoluciji i mi moramo pratiti i održavati korak. Taj proces naziva se i digitalizacijom a u sebi podrazumijeva i robotizaciju i sve što zamjenjuje tradicionalno poslovanje u kojem je sve manje prisutan živi ljudski rad. Dio tog digitalnog doba jeste i digitalizacija u industriji bankarstva.

Bez obzira na stepen društvenog razvoja, digitalizacija je na djelu i u BiH, i kod nas imamo sve više bankomata a sve manje redova u bankama radi podizanja novca. Sve je više bezgotovinskog plaćanja a sve manje onoga u čemu je potrebno naše fizičko prisustvo. Kao početno poglavlje digitalizacija u knjizi ima dva podnaslova, jedno gdje mi reagiramo na činjenicu da još uvijek nemamo pravno zaokružen sistem a to je digitalni potpis

koji je u svijetu sa kojim se želimo porediti potpuno normalan. Dakle, nemamo uređenu zakonsku regulativu a potom i praktično ostvarenje.

Druga je stvar identifikacije i verifikacije. I u BiH već imamo plaćanje pomoću pametnih telefona, beskontaktna plaćanja, pa narukvice koje se reklamiraju..., dakle nešto što je u klasičnom poslovanju bilo nezamislivo. To su razlozi zbog kojih je digitalizacija dobila prvo mjesto. Mi moramo hvatati posljednji vagon voza koji ide ka IV industrijskoj revoluciji.

• Odmah potom je poglavlje posvećeno naplati potraživanja. Čime je ona zaslužila mjesto u Bijeloj knjizi?

- Naplata potraživanja je obrađena kroz šest posebnih segmenata jer znamo šta znači naplatiti potraživanje od komitenata. U bankarstvu je to kao prijetnja najčešće sadržano u jednoj riječi - NPL pod čim se podrazumijeva nekvalitetni krediti čija naplata izostaje ili je neredovna. Ne postoji zemlja u kojoj je naplata kredita stoprocentna, međutim cilj je da se procenat NPL svodi na najnižu moguću mjeru. To što smo mi kao zemlja na jednocifrenom procentu koji je u stalnom opadanju pokazuje da se kvalitetnim radom može napraviti pozitivan pomak. U knjizi je to ilustrovano tabelom koju bih rado podijelio sa vašim čitateljima.

• Pažnju ste posvetili i deviznom poslovanju. Kako je ono obrađeno?

- Imamo sedam posebnih tačaka promatranja kada se radi o ovoj temi a svaka od njih prošla je kroz onih pet pomenutih vizura, aktuelno, iskustva BiH, iskustva okruženja, potencijalno rješenje i društvena korisnost. Čak sedam stvari se u poglavlju o deviznom poslovanju moralo sagledati a zakonska osnova za to su Zakon o deviznom poslovanju i Zakon o vanjskotrgovinskoj politici. Dakle, imamo obrađena pitanja koja se tiču investicija fizičkih lica u inostranstvo, kupovine opreme, status stranih podružnica, plaćanja prema inostranstvu, donacija, ograničenja za plaćanja, nemogućnosti plaćanja naknada iz ugovora o djelu..., dakle tretirano je sve ono što bankarima svakodnevno predstavlja problem a što na kraju utiče i na reputaciju, društvenu korisnost itd. Ovo je za bankare, kako priznaju, posebno složeno pitanje. U ovom dijelu je, recimo, obrađeno i pitanje odlaska korisnika kredita u inostranstvo i problem naplate kredita ako nema osiguravnog kolaterala.

NEUSAGLAŠENA RJEŠENJA

• I poreska tematika je zaslužila posebnu pažnju. Kako ste joj se posvetili?

- Svi znamo šta za svaku zemlju znači poreska politika, pa naravno i šta znači za poslovanje banaka.

Pokazatelji bankarskog sektora	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zadnji dostupni podaci	2019 proc.
Ukupna aktiva (milijarde EUR)	11,8	12,3	12,8	13,3	14,4	15,8	15,9	16,6
Ukupna aktiva (% od BDP)	86,1	87,9	87,3	87,3	90,0	94,1	89,3	93,3
Ukupni krediti (milijarde EUR)	8,2	8,4	8,6	8,8	9,3	10,0	10,0	10,5
Ukupni depoziti (milijarde EUR)	7,3	7,9	8,5	9,1	10,1	11,1	11,2	12,0
Nenaplativi krediti (%) - NPL	15,1	14,2	13,7	11,8	10,0	9,4	n/a	9,1
Povrat na imovinu (%) - ROA	-0,1	0,8	0,3	1,1	1,5	1,5	n/a	1,5
Povrat na kapital (%) - ROE	-0,5	5,4	2,0	7,3	10,3	11,1	n/a	10,5

O "UNIVERZALNOM LOKALNOM" I ENGLESKOM JEZIKU

• **Knjiga je napisana na, uslovno rečeno, dva jezika, jednom koji možemo opisati kao "jezikom koji svi razumijemo" i na engleskom jeziku. Možete li sa nama podijeliti razloge za takvo uređivačko opredjeljenje?**

- To je jednostavno objasniti. Uvažavan je jezik autora iz svih banaka u prilogima i prijedlozima koji su pristizali. I u knjizi sam napisao da je korišten, pod navodnicima, univerzalni lokalni jezik da ne pravimo sada tri odvojene knjige - polovina na svakom od jezika u zvaničnoj upotrebi a druga polovina na engleskom jeziku. Naglasio sam da su jezici razumljivi za svakog prosječnog stanovnika ove zemlje, poštujući naravno autorstvo onih koji su stvarali priloge. Prema tome, ovo nije politički gest nego jedan racionalan pristup u duhu pragmatičnosti koju smo željeli postići.

• **A kome je namijenjena polovina knjige na engleskom jeziku?**

- Mnoge međunarodne institucije su zainteresirane za Bijelu knjigu i već su se javili kako bi i prije zvanične promocije došli u posjed Bijele knjige. Očekivali smo taj interes i zato je ona, između ostalog, i prevedena na engleski jezik. Uzmimo samo nekoliko institucija koje su za BiH i njenu budućnost posebno značajne, to su svakako Međunarodni monetarni fond, Svjetska banka, Evropska banka za obnovu i razvoj, USAID itd..., ali informacije o knjizi su procurile i u širu međunarodnu javnost i interes je već znatno širi.

Tu smo naročito izdvojili dva segmenta, tretman poslovnih jedinica u drugom entitetu jer, nažalost, koliko god se mi trudili i koliko god nas obavezuju i Bazel I, i Bazel II, i Bazel III, mi još uvijek, moram to reći, nemamo dovoljno političke volje da potpuno usaglasimo našu normativnu regulativu kod oba regulatora, entitetske agencije za bankarstvo. Zato imamo otvoreno pitanje tretmana poslovnih jedinica koje nemaju svojstvo pravih lica u drugom entitetu, vezano za plaćanje poreza i generalno poresku tematiku, a u drugom dijelu i neujednačenu praksu prilikom plaćanja poreza na dodanu vrijednost. Dakle, tu se nismo uskladili prema Bazelu I, II i III.

• **Na raznorodnim skupovima stručnjaka iz finansijskog sektora gotovo neizostavna tema su obavezne rezerve. Kako su je u Bijeloj knjizi obradili bankari?**

- Da, to je posebno interesantno pitanje s obzirom na karakter naše monetarne politike koja je vezana za valutni odbor i našu aktuelnu političku i društvenu situaciju.

Poznato je, naime, da u zadnjih najmanje deset godina u Centralnoj banci imamo na računu daleko više sredstava nego što je obavezna rezerva. Štaviše, otprilike već osam godina može se reći da imamo dvije ili više milijarde maraka iznad obavezne rezerve. Postavlja se, naravno, pitanje šta sa tim sredstvima, zašto se ona ne plasiraju i dolazimo do opće ocjene da su banke prelikvidne a privreda nelikvidna i traženja odgovora na pitanje kako napraviti ambijent da otklonimo takav debalans.

S druge strane, sve što je Centralna banka pokušala napraviti kroz pomjeranje kamatne stope, koja se na sredstva iznad obavezne rezerve mora plaćati, pa i uvođenje negativne stope nije urodilo očekivanim efektima. Pare opet stoje a banke to pravdaju da u BiH nema pravih investicija. Svakako, postoji i strah da se plasirana sredstva neće vratiti jer gorka su iskustva banaka koje su bankrotirale, koje jednostavnim nisu mogle naplatiti potraživanja i onda im je, slikovito rečeno, sigurnije platiti parkiranje novca u Centralnoj banci, kao na

parking placu, nego biti nesiguran da li će se plasirani novac vratiti.

• **Posebna oblast je vezana za identifikacione dokumente i njihovu zaštitu?**

- Da, riječ je o cijelom sklopu problema a mi ih najčešće skraćeno podvodimo pod IDDEA. Utvrdili smo i tu najvažnije probleme, razna iskustva i predložili moguća rješenja.

• **Sedma oblast je unutrašnji platni promet. Možete li nam reći nekoliko rečenica o ovom poglavlju?**

- Unutrašnji platni promet je kao krvotok u organizmu i tu smo otvorili tri podnaslova. Ako imamo dobar platni promet, ako imamo dobre, pod navodnicima, arterije i vene onda je sve prokrvljeno i organizam živi. Ali, ako imamo zakrčenje bilo koje naravi, onda smo suočeni sa problemom ili visokog ili niskog ovdje novčanog pritiska, a regulacija je u rukama entiteta i Distrikta Brčko. Nažalost, činjenica je i da rješenja nisu do kraja usaglašena i Bijelom knjigom traže se načini da se to razriješiti. Složno je i pitanje prinudne naplate, plaćanja javnih prihoda itd... a sve to i još mnogo drugoga su boljke koje su vezane za unutrašnji platni promet koje markiramo i nastojimo pomoći u pronalasku rješenja.

Posljednje pitanje je uspostava registra stranih vlasnika koja posebnu važnost ima za Zakon o sprečavanju pranja novca i sprečavanje terorističkih aktivnosti. Uspostavljanje registra stranih vlasnika bitno je ako se zna da preko raznih subjekata kola velika količina novca a nalazimo da je jedan od razloga i nepostojanje jedinstvenog registra udruženja i fondacija na nivou BiH. Zvuči nevjerovatno ali je to tako. Podatke imaju entiteti, distrikt, kantoni, ali ih ne razmjenjuju.

BANKARSKI SEKTOR KAO POKRETAČ RAZVOJA

• **Gospodine Šain, često se govori, što je ocjena koja je naročito prisutna u posljednje vrijeme, da je bankarski sektor najuređeniji dio bh. društva i**

bosanskohercegovačke privrede. Kako postići da se poprave drugi segmenti, jer teško će bankarstvo ostati dobro ako su drugi loši?

- Izvjesno je da bankarski sektor ne može duže opstati kao dobar ako mu je okruženje loše. Može se i on, uslovno rečeno, pokvariti.

E na ovom mjestu dolazimo do pitanja društvene odgovornosti bankarske industrije i bankarskog sektora. Bitno je da upravo bankarski sektor posluži kao primjer ali i kao pokretačka snaga za uređenje i ostalih segmenata bh. privrede. Ova Bijela knjiga će stoga, nadam se, biti katalizator i za zakonodavne, i za izvršne, i za sudske organe kako bi svi iz svoje domene popravili i uklonili ono što otežava ne samo razvoj bankarskog poslovanja nego generalno razvoj Bosne i Hercegovine kao države i olakšali privredne aktivnosti. Jer, ne smijemo zaboravljati kakva nam je pozicija kada nas gledaju i sa drugima pored drugi, od Svjetskog ekonomskog foruma koji nas stavi na 91. od 140 zemalja ili kada zauzmemo vrlo nisko mjesto na listi Svjetske banke po lakoći poslovanja, ili na bilo kojoj drugoj listi gdje smo pri dnu u rangiranjima.

• Čini se da se Bijela knjiga pojavljuje u povoljnom trenutku, Predsjedništvo BiH je imenovalo mandatara Vijeća ministara,

Stanje i projekcije makroekonomskih pokazatelja u periodu 2017. – 2022. godina su:

Opis / godina	2017	2018	2019f	2020f	2021f	2022f
Nominalni BDP (milijarde KM)	31,3	31,8	33,6	36,5	38,6	40,9
Nominalni BDP (milijarde EUR)	16,0	16,3	17,2	18,6	19,7	20,9
BDP po stanovniku (EUR)	4.090	4.272	4.507	4.906	5.188	5.503
Realni BDP (god. rast %)	3,0	3,2	3,4	3,7	3,9	4,0
CPI (god., prosjek %)	1,4	1,5	2,1	1,7	1,8	2,0
Trgovinski bilans (% od BDP)	- 23,9	- 26,0	- 26,3	- 23,8	- 23,2	- 22,8
DSI (% od BDP)	2,0	2,4	2,5	2,5	2,7	2,9
Javni dug (% od BDP) procjena MMF	45,6	43,4	40,7	37,4	36,9	35,7
Ukupni krediti privatnog sektora (god. rast %)	7,3	6,3	6,8	7,0	7,8	7,9

oživljava Parlamentarna skupština BiH koja u ogromnoj mjeri kroji i poslovni ambijent u ovoj zemlji. Kako Vi gledate na to?

- Udruženje banaka BiH imalo je namjeru da Bijelu knjigu ponudi kao svoj doprinos zakonodavnim i izvršnim organima i praktično im poruči kako struka vidi stanje u državi Bosni i Hercegovini. Istovremeno, ovim dokumentom nastoje se organi države zamoliti da na bazi iznesenih spoznaja koje su i provjerene i dokazuje omoguće brži razvoj države Bosne i Hercegovine. Tako će pomoći ne samo bankarskom sektoru nego cjelom društvu, svakom građaninu, svakom pojedincu i svakom pravnom

licu. I dobra je koincidencija da će Bijela knjiga svjetlost dana ugledati nekako istovremeno sa rješavanjem formiranja Vijeća ministara i početkom intenzivnog rada zakonodavne vlasti i na državnom pa, nadati se je, i na entitetskom nivou i biti jedan od poticaja za pokretanje društva.

PRIMJERAN ELAN BANKARA

• Pozabavimo se malo reakcijama na Bijelu knjigu. Kako su na nju reagirali bankari?

- Teško je dati cjelovit odgovor na to jer razgovor o Bijeloj knjizi vodimo prije zvanične promocije. Ipak, slijedom činjenice da je u njenoj izradi učestvovalo praktično

POMOC ARANZMANU SA MMF-om

• Zbog svih naših aranžmana koje imamo sa njim, locirajmo se za trenutak samo na MMF. Koliko po Vama, Bijela knjiga može pomoći kreiranju aranžmana sa ovom međunarodnom institucijom?

- Prije nekoliko dana objelodanjeno je da novi rezidentni predstavnik MMF-a, koji će inače govoriti na promociji, najavljuje mogućnost da se ne nastavlja postojeći MMF aranžman, nego bi se sa novim vlastima zaključio praktično potpuno novi aranžman. To, normalno, neko tumači na politički, neko na drugi, neko na treći način. Međutim, ova Bijela knjiga njima može poslužiti za generalno preispitivanje tih aranžmana koje imaju sa BiH. Jer, definitivno, kroz nju će se vidjeti vrlo pozitivan elemenat a on je da su bosanskohercegovačke banke, mimo bilo kakvih političkih uticaja, neovisno o tome gdje su registrirane i ko im je vlasnik, jedinstveno usvojile jedan zajednički dokument od kapitalnog značaja - Bijelu knjigu.

Treba uvijek imati na umu da je recenzent ove knjige Upravni odbor Udruženja banaka BiH i njen tekst je taj Upravni odbor vrlo studiozno razmatrao tri puta prije nego što je definitivno rekao OK. Vrlo je važno da će svi pa i međunarodni partneri ove zemlje vidjeti da bankarski sektor ima jedinstvene poglede na sve probleme i jedinstveno predlaže rješenje.

Druga stvar, ovo će svima od MMF-a pa do drugih, poslužiti kao osnova za preispitivanje načina kako pozicionirati nove aranžmane sa BiH i pod kojim kondicijama. Jer, nekako se podudara konačna uspostava nove zakonodavne i izvršne vlasti u BiH i pojava Bijele knjige kroz koju najznačajniji i najuređeniji sektor ukazuje na probleme s kojim se treba nositi i predlaže moguća rješenja. Nama nije svejedno kakav ćemo aranžman ubuduće imati sa MMF-om. Jer, da nekada u prošlosti nije bilo tih aranžmana, bez obzira zašto je i kako do njih došlo, o uzrocima ovaj put nećemo, pitanje je kakve bi sve posljedice izazvale povremene društvene turbulencije. U jednom trenutku nama je MMF bio najveći amortizer za socijalne nemire.

svih 11 komisija Udruženja banaka, vjerujem da je bankari željno očekuju.

Imajmo na umu da u BiH postoje četiri banke, odnosno četiri grupacije koje su vodeće i koje imaju gotovo 50 posto aktive. Ostalo su manje banke sa različitom specifičnom težinom ali svi su učestvovali u poslu izrade Bijele knjige. Sa zadovoljstvom mogu reći i da sam kao redaktor i glavni urednik Bijele knjige uvažavao mišljenja koja su mi dolazila iz svih banaka i da me je član bankarskih stručnjaka koji sam u toj saradnji prepoznao ispunjavao velikim zadovoljstvom.

• Koliko je prilikom izrade ove knjige uvažavano mišljenje privrednika?

- Njihovo mišljenje je poštovano jer na indirektni način u komunikaciji sa bankom upravo privrednici vrlo konkretno iznose svoje probleme i kažu šta ih tišti. Autori, pa i ja kao urednik smo imali apsolutno pristup njihovim razmišljanjima i to je jedna od bitnih okosnica Bijele knjige. Problemi se upravo markiraju i otkriju u tom sučeljavanju jer banka možda ne bi ni znala za neke probleme da nema tih kontakata sa privrednicima pa i sa stanovništvom.

• Da li mislite da će Bijela knjiga potaći rad na povećanju finansijske pismenosti u Bosni i Hercegovini?

- Mi se zaista nadamo da će jedan od outputa ove knjige biti upravo direktno ili indirektno povećanje potrebe za finansijskom pismenošću kako bi ona na svim nivoima bila adekvatna. Bitno je to ostvariti na svim nivoima, od pojedinca, preko porodice, menadžera, bankara, izvršne i zakonodavne vlasti. Jer, odgovorno tvrdim da nam finansijske pismenost fali na svim razinama, od pojedinca pa do Centralne banke BiH.

Mi se moramo dodatno finansijski opismenjivati, ne zato što ne znamo ili, nedažbože, što smo glupi, nego promjene su tako brze da je to jednostavno uslov opstanka. Najbolji su, recimo, pokazatelj te potrebe krediti sa valutnom klauzulom u CHF. Tu se jasno pokazalo da nešto ne štima i da u problemu koji se desio nema do kraja nevinosti. Niti je to onaj ko nije pročitao a potpisao je ugovor, niti je to onaj ko klijentu nije ukazao na neku odredbu i svi su morali iz toga izvući poruku, od građana do Stalnog komiteta za finansijsku stabilnost pri Centralnoj banci BiH.

Kada već želim naglasiti značaj jačanja finansijske pismenosti,

dozvolite da to ilustriram najnovijim pitanjem koje je zabrinjavajuće za cijelu planetu i koje nam se neumitno uvlači u stvarnost - pitanjem kriptovaluta. Jer, ako vidimo da su kriptovalute kao način plaćanja mimo klasičnog bankarskog sistema, prihvaćene i u UN, onda to svakako traži dodatnu mobilizaciju svih organiziranih snaga kako bi se dodatno opismenili svi - pojedinci, privreda, bankari, izvršna, zakonodavna ili sudska vlast... Strašno su velike promjene a mi ne smijemo dozvoliti da se u Bosni i Hercegovini u većem obimu počne realizirati ono što se naziva sintagmom "marketing straha". Bijela knjiga je svakako pokušaj da se skrene pažnja na potrebu pokretanja kvalitetnih zaštitnih reakcija društva.

I inače, mislim da se s pravom može reći da je Bijela knjiga namijenjena buđenju svih pora društva, da svi vide kako bankari koji posjeduju novac vide situaciju u ovom društvu. Problemi se identifikiraju i svestrano analiziraju, predlažu se rješenja i sagledava šta to znači za društvenu zajednicu. Kao urednik ovog dokumenta odgovorno tvrdim da su svi prijedlozi u Bijeloj knjizi primarno usmjereni na poboljšanje kvaliteta biznisa, života i rada u Bosni i Hercegovini. ■

RAZGOVOR S POVODOM

**Prof. dr. Željko Šain, glavni i odgovorni urednik Bijele knjige
bankarskog sektora BiH**

Neujednačeno poslovanje poštanskih operatora u Bosni i Hercegovini

IZMEĐU PROCVATA, GUBITKA I ŠTRAJKA

Jedini operator u našoj zemlji koji posluje pozitivno i ima kontinuiran rast jeste BH Pošta • Ostali operatori se baš i ne snalaze najbolje u novim tržišnim okolnostima koje prate velike transformacije uslijed rasta konkurencije, većih očekivanja korisnika usluga, tehnoloških promjena i globalizacije poslovanja

Piše: Ruždija ADŽOVIĆ

Poštanski operatori u Bosni i Hercegovini, otkrivaju to podaci o njihovom poslovanju pri samom kraju ove kalendarske godine, ostvarili su vidno različite rezultate. Naime, jedini operator

u našoj zemlji koji posluje pozitivno i ima kontinuiran rast jeste BH Pošta, dok se ostali operatori baš i ne snalaze najbolje u novim tržišnim okolnostima koje prate velike transformacije uslijed rasta konkurencije, većih očekivanja korisnika usluga, tehnoloških promjena i

globalizacije poslovanja.

TRI RAZLIČITE PRIČE

Dok BH Pošta, koja je na vrijeme prepoznala i prilagodila se novim trendovima, uspješno "plovi" vodama zahtjevnog tržišta, Pošte Republike Srpske ostvarile su

Mate Rupčić

gubitke, a Hrvatska pošta (HP) Mostar opterećena je nezadovoljstvom svojih radnika koji su u septembru organizirali štrajk.

Istina, iz HP Mostar je objavljeno da je ova kompanija u prvom polugodištu 2019. godine u odnosu na isti period prethodne godine ostvarila 4,5 posto veće prihode, što nominalno iznosi povećanje za **552.200 KM**. U tom razdoblju HP Mostar je ostvario ukupne **prihode u iznosu od 12.939.200 KM**, dok su poslovni **rashodi iznosili 12.855.995 KM**. Ukupni bruto dobit u prvom polugodištu 2019. ostvarena je u iznosu od **83.200 KM**.

Uprava HP Mostar je zadovoljna ostvarenim poslovnim rezultatom za prvo polugodište 2019. godine te naglašava da je pokrenuto nekoliko regionalnih projekata, od kojih izdvajaju PostCash – slanje novca, kreiran posebno za EU tržište, te od ovoga očekuju značajne prihode u budućnosti.

- Dio koji nas zabrinjava u Upravi Društva jeste činjenica da nam univerzalna poštanska usluga stvara gubitke, a ista je cjenovno pod kontrolom Države i zakonom je propisana obaveza pružanja ovih usluga. Samo u prvom polugodištu 2019. godine, gubitak od univerzalne usluge prema našim izračunima iznosio je oko 615.000 KM. Očekujemo od Vlade Federacije BiH da razmotri naš zahtjev za pokrivanjem

ovih gubitaka, kaže predsjednik Uprave HP Mostar **Mate Rupčić**.

Međutim, radnici ne dijele osjećaj zadovoljstva sa Upravom pa su polovinom septembra održali štrajk upozorenja. Između ostalog, razlog štrajka su mala primanja, potom, kako su naveli, pritisak i mobing na mnogim radnim mjestima, te izuzetno teški uslovi za rad, dotrajala oprema i manjak radnika u proizvodnim sektorima.

NE POMAŽU NI SUBVENCIJE

S druge strane, **Javno preduzeće Pošte Republike Srpske ima akumulirani gubitak u poslovanju od 2,1 milion KM**. Naime, u finansijskom izvještaju tog javnog preduzeća za treći kvartal 2019. godine, objavljenom na Banjalučkoj berzi, naveden je gubitak za taj period u iznosu od **milion i 49 hiljada KM**. Ukupni prihodi iznosili su 46 miliona i 563 hiljade KM, a rashodi 47 miliona i 612 hiljada KM, dok je preduzeće zapošljavalo 2.405 radnika.

Revizija je, nakon kontrole finansijskog poslovanja Pošta RS, skrenula pažnju da su na kraju 2018. godine, kratkoročne obaveze bile veće od tekuće imovine preduzeća za **5,21 miliona KM**.

Iz revizorske kuće **“Grant Thornton” Banja Luka** navode da sve ove činjenice **ukazuju na mogućnost uticaja na sposobnost Pošta RS da posluje po načelu stalnosti poslovanja**.

- Zakonom o poštanskim uslugama definisana je obaveza da Vlada RS obezbijedi dio neophodnih sredstava za funkcionisanje Pošta RS. U skladu sa navedenim, Vlada i Narodna skupština su u decembru 2018. godine odobrile subvenciju za sufinansiranje neprofitabilnih pošta, koje posluju u rubnim i ruralnim područjima RS, a koja su ekonomski nedovoljno razvijena, naveli su revizori.

SAMO JE BH POŠTA “UHVATILA VAL”

Puno bolje stanje i poslovni ambijent je u Javnom preduzeću BH Pošta. U prvih devet mjeseci 2019. godine, ova kompanija je ostvarila dobit od **3,5 miliona KM**, što je za 1,2 miliona KM više u odnosu na isti period prošle godine. Do kraja godine očekuje se dobit od oko 4 miliona KM.

Različit je i metod kojim je BH Pošta ostvarila ovakav uspjeh. Dok mnoga druga preduzeća u BiH do uspjeha dolaze isključivo uštedama, kod BH Pošte to nije slučaj. Naime, BH Pošti kontinuirano od 2017. godine rastu prihodi, čiji je rast intenzivniji od rasta rashoda. Rast rashoda uglavnom je vezan za povećane troškove proizvodnje i održavanja, koji su opet posljedica povećanja obima posla. Osim toga, ova kompanija konstantno investira i u svoj dalji razvoj.

Rast prihoda je, pak, u kontinuitetu ostvarivan u segmentu poslovnih prihoda. Tu se posebno izdvaja usluga **BHPPostExpress**, ali i tradicionalno najveći dio prihoda koji dolazi od pismonosnih usluga, što je uspjeh samo po sebi s obzirom na negativne trendove u okruženju. Time je uspjeh BH Pošte još i veći.

BH Pošta je ostvarenim rezultatima još jednom, uprkos kompliciranim uslovima poslovanja i nelojalnoj konkurenciji, potvrdila ulogu lidera iz ove oblasti u Bosni i Hercegovini, a u nekim segmentima poslovanja i u regionu.

- Uspjeh nije došao sam od sebe. Rezultat je to hrabre, stručne i promišljene poslovne politike rukovodstva kompanije u

Mirsad Mujić

zadnjih nekoliko godina, a koja podrazumijeva stalno usavršavanje osnovne djelatnosti, ali i razvijanje novih usluga, u skladu sa potrebama tržišta. Takve su i usluge elektronskog slanja novca unutar BiH - PostNet uputnice, kao i u međunarodnom prometu sa Srbijom, Hrvatskom i Crnom Gorom - PostCash uputnice, po izuzetno povoljnim cijenama, ustanovljene 2016. godine, na početku mandata aktuelne Uprave Društva. Od početka pružanja ovih usluga bilježi se kontinuirani rast, a danas su prepoznate od korisnika kao brz, siguran i povoljan način prenosa novca. Potvrda je i kontinuirani rast broja transfera navedenih usluga koji je u 2016. godini iznosio cca. 8.000 transfera, dok je samo u prvoj polovini 2019. godine realizirano cca 20.000 transfera, kaže generalni direktor BH Pošte Mirsad Mujić.

RAST TRANSFERA NOVCA

Ova kompanija, prema riječima njenog direktora, rast bilježi i kod usluga transfera novca (*Western Union, MoneyGram i EuroGiro*), koju BH Pošta pruža kao podzastupnik banaka. U prvih šest mjeseci 2019. godine broj realiziranih

transfera je rastao po stopi od 20 posto. BH Pošta je uslugu MoneyGram uvela sredinom 2017. godine i prvi je poštanski operator u BiH koji je ovu novu uslugu transfera novca ponudio svojim korisnicima.

- Shodno procjenama i pokazateljima o kontinuiranom povećanju broja stranih turista koji posjećuju našu zemlju, aktuelna uprava BH Pošte je poduzela aktivnosti na razvoju usluge mjenjačkog poslovanja

u više od dvije stotine poštanskih jedinica u FBiH i Distriktu Brčko, što je za posljednje tri godine rezultiralo povećanjem obima pruženih usluga mjenjačkog poslovanja za čak 90 posto, a trend rasta zadržan je i u prvoj polovini 2019. godine, rekao je Mujić.

Istina je da je usluga hibridne pošte jedna od najsloženijih i nudi cijeli proces od ideje do krajnjeg korisnika. Hibridna pošta firmama, institucijama ili fizičkim licima pruža mogućnost da poštanskom operateru šalju informaciju (račun, izvod, opomenu, personaliziranu poruku i sl.) u elektronskoj formi, da se, potom, ta informacija obradi, odštampa i spakuje u kovertu, te da se, u što kraćem roku, proslijedi do ciljane grupe kojoj se firma, institucija ili fizičko lice obraća. Obim vršenja usluga hibridne pošte je u proteklih nekoliko godina u konstantnom porastu a odlikuje je niska cijena, izniman kvalitet i brzina. Rezultat svih poduzetih mjera i aktivnosti jeste da količina pošiljki hibridne pošte od 2016. godine do danas bilježi porast od 40 posto.

POZITIVAN TREND

Mujić naglašava da su u BH Pošti naročito ponosni na uslugu BH PostExpress, koja korisnicima poštanskih usluga omogućava najbrži i najsigurniji prijenos poštanskih pošiljki u okviru propisanih

Mujić: Nedostaje logistički centar

Generalni direktor BH Pošte Mirsad Mujić ističe da je, trenuno, najveći nedostatak nepostojanje velikog logističkog centra koji treba svakom ozbiljnom poštanskom operatoru.

- Prihod od brze pošte raste iz godine u godinu, a ta dobit bi bila daleko veća da imamo centar srazmjeran našim potrebama. U narednom periodu morat ćemo ući u realizaciju, da li pravljenja, da li kupovine jednog savremenog centra gdje će se pošta u tom pravcu moći razvijati. Obzirom da je tendencija rasta elektronske trgovine, to nam je neophodno. Imamo preporuke Svjetskog poštanskog saveza da moramo imati taj logistički centar. Evo, susjedne zemlje Srbija i Hrvatska uložile su preko 100 miliona KM u svoje logističke centre. Mi ga, nažalost, nemamo i nismo ga do sada imali. U narednom periodu je to neophodno za razvoj naše poštanske usluge, kazao je direktor Mujić.

rokova prijenosa, na području cijele Bosne i Hercegovine.

- Uprkos nelojalnoj konkurenciji, velikom broju drugih davalaca ovih usluga, kurirskih kuća, BH Pošta bilježi pozitivne rezultate. Znatno broj većih korisnika ove vrste usluge prepoznao je pouzdanost te su prijenos svojih pošiljaka brze pošte povjerili upravo našoj kompaniji. Značajan broj ugovora je do kraja realiziran te su u tom smislu dobili i priznanja velikih korisnika, kao što su banke i veliki privredni subjekti. Nedavno je zaključen ugovor i sa kompanijom OLX, čija je realizacija u toku. Od tog ugovora također se očekuju značajni efekti u pogledu povećanja usluga i prihoda. Godine 2016., kada je aktualna Uprava Društva započela mandat, usluga brze

NAPLATA STRUJE BEZ PROVIZIJE U 23 OPŠTINE

BH Pošta d.o.o. Sarajevo i JP Elektroprivreda BiH potpisali su Ugovor o naplati računa električne energije za fizička lica i elektronski prijenos podataka bez provizije. Pogodnost plaćanja struje bez provizije u poštanskim jedinicama BH Pošte odnosi se na korisnike sa područja općina: Ilijaš, Ustikolina, Trnovo, Prača, Sapna, Teočak, Čelić, Kladanj, Doboj Istok, Doboj Jug, Žepče, Vareš, Olovo, Breza, Fojnica, Vitez, Busovača, Novi Travnik, Cazin, Bužim, Bosanski Petrovac, Kiseljak i Jablanica.

Realizacija Ugovora na području navedenih općina počela je 1. augusta 2019. godine.

pošte je postojala doslovce samo na papiru. Koliko je ova usluga napravila pozitivan "bum" na tržištu i koliko joj korisnici vjeruju, pokazuju podaci da je u cijeloj prošloj godini prihod od ove usluge bio 746.199 KM, dok je samo u prvim šest mjeseci ove godine prihod od BH PostExpressa 1.526.019, što predstavlja rast od 104,51 posto. U BH Pošti garantiraju isporuku sljedećeg dana za sve gradove u BiH, što nijedna druga kurirska kuća ne može ponuditi - istakao je Mujić.

Osim navedenog, dodaje da je BH Pošta poduzela i poduzima niz aktivnosti, kako bi trend ostao pozitivan i rastući. Svakodnevno se radi na unapređenju već dobrih odnosa i saradnje sa druga dva operatora te povećanju brzine i kvalitete svake poštanske usluge, ali bez povećanja cijena. Kompanija prati evropske i svjetske trendove.

- Plod svih ovih aktivnosti su pozitivan rezultat poslovanja, uprkos padu tradicionalnih poštanskih usluga te problema sa nepoštovanjem Zakona o poštanskom prometu i nelojalnom konkurencijom, zaključuje Mujić.

BEZ ZATVARANJA POSLOVNICA

Uz sve navedeno, BH Pošta se trudi da svakog mjeseca 120.000 penzionera, kao jedna od socijalno najugroženijih kategorija, na vrijeme prima penzije i u najkraćem mogućem roku. Također, usprkos nerentabilnosti pojedinih poštanskih jedinica na periferiji gradova i sela, BH Pošta ne zatvara poslovnice, a sve kako bi svaki

korisnik imao pristup poštanskim uslugama.

- Ako bi gledali s finansijske strane, nama bi najbolje bilo da možda zatvorimo 100 poslovnica, i da rade samo ondje gdje imamo profit. Mi to ne radimo, imamo 393 poslovnice i u narednom periodu, kako se šire naše usluge, mi ćemo širiti i poslovnice, kaže Mujić.

Napominje kako su, ipak, najveće bogatstvo BH Pošte njeni uposlenici, šalterski radnici prije svega, poštari, tehnolozi, zaštitari, vozači...

- Oni su kičma pošte i ovog sistema. Naravno, napominjem ja i upravu i službe koje nas opslužuju, ali naši ljudi koji rade direktno na terenu s našim korisnicima su naše najveće bogatstvo. Naša prednost je dobra klima koja vlada u preduzeću, dobar protok informacija i dobra provedba odluka od Nadzornog odbora do Uprave, pa do krajnjeg radnika na terenu. Zadovoljan radnik je naš najveći uspjeh, naglašava Mujić i zaključuje:

- Uspjeh je uvijek timski i ne ovisi od pojedinca. U ljudima je najveći kapital. Recept za uspjeh je - stručne i poštene ljude dovesti na prava mjesta, motivirati ih, osigurati im sigurna i stabilna primanja, ali i prava iz radnih odnosa te konačno stvoriti dobru timsku atmosferu. Samo tako lanac od generalnog direktora do dostavljača na terenu može biti čvrst bez ijedne slabe karike, a usluga sigurna i brza. Što korisnici na kraju i prepoznaju.■

Novinari CIN-a istražili kako se u Brčko distriktu troše novci iz proračuna BRČANSKI GRANTOVI PRIJATELJIMA I GLASAČIMA

• Piše: Centar za istraživačko novinarstvo (CIN)

Vrata udruge „Inkluzija“ iz Gornjeg Rahića kod Brčkog mjesecima su zatvorena. Od nekadašnjeg dnevnog centra u kojem je boravilo 20 osoba sa poteškoćama u razvoju, danas su ostali pusta dvokatnica, razbacana obuća na hodniku, a na zidovima crteži i fotografije onih koji tu više ne borave.

„Od ove godine mi više ne radimo jer nemamo sredstava“, objašnjava Fehim Halilović, osnivač „Inkluzije“ koja je više od 15 godina radila zahvaljujući međunarodnim donacijama. Od institucija u Brčkom je godinama безуспješno tražio sredstva pa je prestao i pokušavati.

„Ja mislim da to mora ići preko partije“, dodaje.

Dok se „Inkluzija“ gasi, u Brčkom se svakodnevno osnivaju nove udruge za čiji rad novca ne fali. Zastupnici u Skupštini Distrikta prošle i ove godine podijelili su im više od devet milijuna KM bez ikakvih pravila i kontrole, pokazuje istraživanje Centra za istraživačko novinarstvo (CIN). Novac su dijelili prijateljima i stranačkim kolegama, a ne kriju da tako dobijaju glasove na izborima.

„To je to! Ti meni - ja tebi. Podrška!“, kaže predsjedavajući Skupštine Esed Kadrić.

Predstavnici udruuga su se razbacivali novcem građana - trošili su ga na sebe i prijatelje, nabavljali skupocjeni namještaj i opremu, a prilikom pravljenja manipulirali računima. To su mogli činiti jer nijedna institucija u Brčko distriktu nije detaljno kontrolirala njihovo trošenje.

Amandmani za mir u kući

Petnaestak kilometara od „Inkluzije“, u Savskoj ulici na broju 4, nalazi se zgrada iz koje dopire neugodan miris, a hodnik je zapušten i prepun smeća. Ovdje bi trebalo biti smješteno pet udruuga čiji će rad ove godine sa skoro 160.000 maraka financirati građani Brčkog. Novinari CIN-a su više mjeseci pokušavali naći njihove predstavnike, ali oni su izbjegavali razgovor.

Većinu novca za njihov rad dao je Čazim Dačaj, nezavisni zastupnik u Skupštini Brčko distrikta. On je u posljednje dvije godine podijelio više od 650.000 KM udrugama.

„Te udruge ja nisam ni pratio, ali uvijek sam vidio da napreduju, rade nešto“, kaže Dačaj.

Polovina njih osnovana je samo nekoliko mjeseci prije nego što im je dao novac, o njihovom radu niti se šta zna,

niti se mogu naći na prijavljenim adresama.

Dačaju i njegovim skupštinskim kolegama dijeljenje novca je omogućio Zakon o proračunu te Poslovnik o radu Skupštine. Svake godine zastupnici imaju priliku da kreiraju proračun tako što mogu oko 11 milijuna KM podijeliti prema vlastitom nahođenju. To rade kroz amandmane. Skoro polovinu tog novca daju udrugama, a ostalo je za kapitalne projekte, vjerske i mjesne zajednice. U prosjeku, svaki zastupnik koji je dio vladajuće većine može podijeliti između 200 i

Skupštinski zastupnik Alija Denjagić je za dvije godine podijelio udruženjima više od 620.000 maraka. O tome je izbjegavao govoriti pa je vrijedao novinare CIN-a i prijetio im kada su ga za to pitali (Foto: CIN)

600 tisuća maraka.

„Transparentnost je tu jako niska - nema javnog poziva, nema kriterija, nema pravila i ostavlja se preširoka mogućnost svakom od nas zastupnika koliko će se on tu korektno postaviti“, kaže nezavisni zastupnik Tomislav

Sead Zahirović je osnivač dva udruuga od kojih je jedno nezakonito pravdalo novac dobijen iz proračuna. On je povezan sa još pet udruuga koje su ukupno dobile preko 330 tisuća maraka javnog novca (Foto: CIN)

Stjepanović koji je ove godine podijelio udrugama 106.000 maraka.

Predsjednik Komisije za proračun u Skupštini Halil Ljuca kaže da je ova praksa uvedena odavno jer je bilo nemoguće pomiriti veliki broj političkih subjekata koji čine vlast i usvojiti proračun.

„To su politički ustupci. Da bismo dobili proračun, a treba nam ta ruka, to se na taj način riješi i to je čista priča“, objašnjava Ljuca.

Novinari CIN-a su bili na sjednici Skupštine kada su zastupnici usvajali ovogodišnje amandmane. Čitav proces je trajao manje od 10 minuta jer su zastupnici tisuću amandmana usvojili bez čitanja i rasprave. Nakon što Skupština odobri izdavanje,

Vlada udrugama isplaćuje novac. Udruge jedino trebaju priložiti dokaz o osnivanju te izjavu da su opravdali ranije grantove ukoliko su ih imali.

„Oni kao Skupština nisu sebe obvezali da imaju neke kriterije. Mi smo samo transmisija toga, jer ko smo mi da ne izvršimo proračun? To je dio sredstava na koji mi nemamo uticaj“, kaže Pero Gudelić, šef Odjeljenja za privredni razvoj, sport i kulturu u Vladi.

Zastupnici kažu da im se udruge obraćaju za pomoć, a u odlučivanju ih vode lični osjećaji, emocije i simpatije. Zbog toga često financiraju udruge prijatelja i stranačkih kolega, ali i onih koji im mogu donijeti glasove.

U ovoj zgradi je prijavljeno pet udruuga kojima je u 2019. godini odobreno 157.000 maraka javnog novca. Novinari CIN-a su tu dolazili više puta u posljednjih nekoliko mjeseci, ali nikada nisu nikoga zatekli (Foto: CIN)

je to dobar izvor zarade. U gradu sa 88.000 stanovnika trenutno je registrirano 641 udruuga. Za osnivanje su potrebne samo tri osobe i 200 KM takse. Predsjednik Skupštine Esed Kadrić kaže da udruge niču kao gljive poslije kiše i da se stiče utisak da su motiv za to grantovi.

„Nas troje - ja, Vi i Vaš snimatelj možemo danas u

Nezavisni zastupnik u Skupštini Brčko distrikta Čazim Dačaj kaže da se svuda u svijetu glasači na nešto moraju dobiti - ili na pare, ili na mozak (Foto: CIN)

Brčkom formirati udruuga i već sutra zakucati na vrata politike i, ovisi kakav je ko u politici, dogovarati eventualno neke aranžmane“, objašnjava Kadrić.

Sead Zahirović je osnivač dvije udruge - „Brčanskog demokratskog foruma“ i Fondacije „Zenan“. U zadnje dvije godine kucao je na vrata starog prijatelja Dačaja koji mu je dao 81.000 maraka. Novinari CIN-a su otkrili da Zahirović dio prošlogodišnjeg godišnjeg izveštaja na zakonit način jer je dostavljao duple račune za gorivo.

„Sejo je moj drug! (...) Šta radi iza mojih leđa, ja ne znam“, kaže Dačaj.

Zahirović izdaje prostor u Savskoj 4 udrugama „Sektor“, „Boje“ i „Snaga“. Posljednja dva su osnovana krajem prošle godine i odmah su dospjela na spisak za dodjelu javnog novca. Nije poznato šta rade ni čime se bave, a njihovi osnivači o tome nisu željeli razgovarati.

„Sektor“ i „Zenan“ postoje od 2017. godine, ali o njihovom radu nema dostupnih informacija. Ova udruge veže puno više od iste adrese. Oni su između sebe i prijatelja razmijenili 50.000 maraka proračunskog novca. Predsjednik „Sektora“ Aleksandar Gluhović je dobijao platu u „Zenanu“, a u isto vrijeme „Sektor“ je za iste poslove - vođenje administracije -

Prijateljska raspodjela grantova

Osim zastupnika, od grantova su profitirali i predstavnici brčanskih udruuga kojima

davao platu Zahiroviću. Te poslove obavljala je još i nekoćina njihovih prijatelja.

Osim toga, Gluhović je Zahiroviću plaćao prostor, usluge „Brčanskog demokratskog foruma“ te je davao stipendiju njegovoj kćerki, a Zahirović se odužio angažirajući osnivače „Sektora“ u svojoj udruzi. Ovo nije bilo dovoljno da opravdaju sav novac koji su dobili pa su, između ostalog, istim računima više puta pravdali gorivo, reprezentaciju i druge troškove obe udruge. Tako su pronevjerili najmanje tri tisuće KM.

„Oko takvih stvari ja polažem račune onome ko mi daje pare. Daš mi 50.000, ja ti opravdam 50.000, udariš mi pečat i potpišeš“, kaže Gluhović.

Isti računi za gorivo u vrijednosti od skoro 500 maraka pojavili su se i u izvještaju o utrošku granta „Centra demokratije“ – još jedne udruge o čijem radu ne postoje nikakve informacije. Vodi ga Edin Ražanica, suosnivač „Brčanskog demokratskog foruma“ i Zahirovićev prijatelj. On je skoro devet tisuća maraka potrošio na svoj honorar i iznajmljivanje vlastite kuće.

Priča sa Zahirovićem i Ražanicom ovdje se ne završava. Njihova imena su se pojavila u izvještaju o utrošku sredstava udruge „Kreativni centar Kri-

jes“ jer su zajedno naplatili 11.000 maraka za održavanje novinarskih sekcija i odlazak na sajmove knjiga u Beograd i Sarajevo. „Krijes“ je prošle godine dobio grant od 25.000 maraka, ali njegova predsjednica Sanja Štanić ne zna kako. Kaže da je sav posao oko toga završio Zahirović.

Zahirović i Ražanica su se više puta sastajali sa novinarima CIN-a koji su im predložili sporne detalje u vezi sa utroškom novca, ali njih dvojica su odbili zvanično govoriti.

Javni novac za obiteljske firme

Razmjena novca dešavala se i između udruge „Sportaš“ i „Centar za kulturu i turizam“. U jednom su Alen Mujkić i Alma Kajević, a u drugom Kajević i Mujkićeva supruga Aleksandra. Prošle godine su dobili ukupno 185.000 maraka, a više od četvrtine dali su firmama u čijim upravama je Alen Mujkić te firmi Danila Varcakovića, trećeg osnivača „Centra za kulturu i turizam“.

„Ja sam, u sustini, tamo samo na papiru“, kaže Varcaković i za sve informacije upućuje na Mujkića i Kajević koji nisu željele zvanično razgovarati.

Oni su oko 67.000 maraka potrošili na kupovinu LED-ekrana i ozvučenja te surad-

nike za koje se ne zna šta su radili, dok su za pravdanje 4.000 KM dvaput priložili iste račune. Ove godine su im odobrene još 144.000 KM za redovan rad i nabavku opreme.

„Centar za kulturu i turizam“ je smješten u kući Alme Kajević i, prema informacijama sa njegove internet-stranice, bavi se promocijom i poboljšanjem kulturne i turističke ponude **Brčkog**. U prethodnoj godini su organizirali sa nekoliko manifestacija i priredbi.

Neke od tih manifestacija te besplatnu školu plivanja organizirala je i udruga „Sportaš“. Ono bi trebalo da se nalazi na adresi Brka bb, ali ga novinari nisu uspjeli pronaći jer je cijelo ovo nasele, sa preko 700 domaćinstava, na toj adresi. U lokalnoj pošti kažu da pisma za udugu nose u kafić u vlasništvu obitelji Mujkić, ali ni zaposlenici kafića tu nisu mogli reći gdje se nalazi udruga jer za njega nikada nisu čuli.

Računima koji svjedoče o trošenju stotina tisuća maraka javnog novca niko ne posvećuje veliku pažnju. Analizirajući izvještaje o utrošku grantova, novinari CIN-a su

brzo otkrili prevare. Vladini službenici priznaju da su svjesni toga, ali tvrde da ne mogu ništa poduzeti.

„Nemamo ni nadležnost niti možemo kontrolirati da li je neki račun ispravan ili nije“, pojašnjava Gudeljević, a slično su rekli i u Odjeljenju za stručne i administrativne poslove, Direkciji za financije te Uredu za reviziju.

Iz izvještaja o utrošku sredstava vidljivo je da su se udruge raspala javnim novcem. Među njima su i „Sjedinjene nacionalne manjine“ (SNM), ali do predsjednice Enide Osmanović nismo mogli doći jer je blokirala pozive novinara.

Ona je sebi iz granta isplatila više od 10.000 maraka za zastupanje udruge i iznajmljivanje vlastitog vozila - Flata Punta. Iako u ovaj mali automobil može stati do 50 litara goriva, računi kojima je Osmanović pravdala grant pokazuju da je sipano 60, 70 pa i skoro 80 litara.

Rad SNM-a podržava nezavisni zastupnik i predstavnik turske nacionalne manjine Alija Denjagić. Osnovao je sa njegovi bliski prijatelji, a tu je radila i njegova bivša supruga. Telefonski priključak koji koristi Udruga pripadao je upravo Denjagiću, a on je i svoju mobilnu internet-mrežu nazvao po njima - Alija De-

njagić SNM. O povezanosti sa Udrugom nije želio pričati.

„Taj ko Vas je naručio, sa njim obavite razgovor“, rekao je Denjagić, vrijeđajući novinare CIN-a i prijeteći im.

SNM je za dvije godine dobio 151 tisuću maraka, a o radu ove udruge se malo zna jer u izvještaju nisu naveli nikakve aktivnosti. Kancelarija - opremljena luksuznim namještajem koji su građani platili 15 tisuća maraka - uvijek je zaključana, dok na telefone - čiji su računi iznosili više od 7.800 KM - niko nije odgovarao.

Za to vrijeme udruge poput „Inkluzije“ se zatvaraju. Fehim Halilović se prisjeća da je kupovao polovan namještaj ili ga dobijao kao donaciju privatnih firmi, a većina suradnika njegovog udruge bili su volonteri. Kaže da mu je žao što vlasti nisu prepoznale njegov rad, ali se ni na koga ne ljuti.

Za udrugom žale i bivši korisnici dnevnog centra. Adnan Imamović, jedan od njih, umjesto da se druži sa prijateljima u dnevnom centru, dane provodi sjedeći uz prašnju cestu ispred prodavnice svoga daidže u Gornjem Rahiću. Na pitanje zašto više ne odlazi u „Inkluziju“, ovaj 28-godišnjak sa poteškoćama u razvoju kratko odgovara: „Nema para“.

BIMAL KUPIO TVORNICU JESTIVOG ULJA NOVO SUNCE U SOMBORU PREUZIMANJEM TVORNICICE U SRBIJI BIMAL GRUPA POTVRDILA LIDERSKU POZICIJU

Početna ulaganja u projekat BIMAL SUNCE su 40 milijuna KM. Budući da je plan da kapacitet proizvodnje podignemo sa trenutnih 100.000 tona na 180.000 tona godišnje, ulaganja u idućem razdoblju će dostići ukupan iznos od 70 milijuna KM, rekao je Studen.

BRČKO - BIMAL Grupa je uspješno završila postupak preuzimanja tradicionalne somborske tvornice za proizvodnju jestivog ulja NOVO SUNCE i time zvanično postala većinski vlasnik. Kupovinom tvornice NOVO SUNCE, poslovna grupa BIMAL je potvrdila svoju lidersku poziciju.

- Cilj naše akvizicije je ukрупnjavanje i jačanje industrije ulja u regiji Zapadnog Balkana. Naša namjera je da kompaniju BIMAL

SUNCE dovedemo na najviši tehnčko-tehnološki nivo proizvodnje, koji posjedujemo u tvornici za proizvodnju jestivog ulja BIMAL u **Brčkom**, rekao je predsjednik Uprave STUDEN Grupe i generalni direktor kompanije BIMAL Ilija Studen.

Prvi koraci poslije preuzimanja tvornice su rekonstrukcija pogona, podizanje proizvodnih kapaciteta, te optimizacija troškova. Tvornica NOVO SUNCE trenutno

prerađuje suncokretovo i sojino sjeme, dok se u brčanskoj tvornici BIMAL prerađuju sve tri uljarice, suncokret, soja i uljana repica. Kako je priopćeno iz BIMAL Grupe cilj je da obje tvornice proizvode jednake proizvode, vrhunskog kvaliteta od sve tri sirovine.

- Početna ulaganja u projekat BIMAL SUNCE su 40 milijuna KM. Budući da je plan da kapacitet proizvodnje podignemo sa trenutnih 100.000 tona na 180.000 tona godišnje, ulaganja u idućem razdoblju će dostići ukupan iznos od 70 milijuna KM, rekao je Studen.

BIMAL Grupa će proizvodnjom u dvije tvornice, u **Brčkom** i u Somboru, godišnje plasirati više od 250.000 tona poluproizvoda i gotovih proizvoda na domaća tržišta, kao i na svoja tradicionalna izvozna tržišta Turske i Bliskog istoka. Takođe, viši proizvodni kapaciteti znače i čvršću poziciju na tržištu Evropske unije gdje BIMAL već izvozi svoje specijalne proizvode, te potpuno ostvarivanje potencijala izvoza na tržište Jugoistočne Azije.

Do kraja godine gasifikacija u Semberiji

U VIŠE MESEČNIH RATA PLAĆANJE PRIKLJUČKA ZA GAS

Bijeljina će, pored Zvornika, biti jedini grad u RS koji će uskoro imati gas. Iz "Srbijagasa" preduzeća koje je većinski vlasnik preduzeća "Bijeljina-gas", najavljuju da će gas biti dopremljen do grada do kraja godine, a da će s novom građevinskom sezonom početi i priključivanje prvih korisnika.

S. R. MRKONJIĆ

Završeni su građevinski radovi na izgradnji gasovoda od Šepka do Bijeljine i nakon tehničkog prijemata koji je u toku biće stvoreni svi uslovi za nesmetano snabdevanje gasom drugog po veličini grada u Srpskoj. Savetnik generalnog direktora "Srbijagasa" Miloš Stevanović kaže da se priključenje prvih korisnika očekuje na proleće do kada će biti definisana i cena gasa, kao i cena priključenja.

Pošto cenu određuje Regulatorna agencija za energetiku u Trebinju, ne možemo sada reći koliko će ona iznositi. Ono što možemo reći je da ćemo nastojati da cena bude povoljna kako bi se što više korisnika opredelilo za ovu uslugu. Ono što je stav i "Srbijagasa" i "Bijeljinegasa" je da će se priključenje na mrežu moći platiti u više mesečnih rata - rekao je Stevanović.

Osim individualnih ložišta, jedan od najvećih zagađivača je gradska toplana koja za grejanje koristi ugalj. U "Srbijagasu" kažu da su razgovarali sa nadležnima kako bi se i ovo preduzeće prebacilo na gasovod. Kažu da bi gradska uprava trebalo da uloži skoro milion evra u promene tehnološkog tipa, čime će značajno redukovati emisiju štetnih gasova u gradu. Gasifikacija grada trebalo bi da smanji zagađenje vazduha smatraju i građani. Veruju da

S ekološkog aspekta gasifikacija je od ogromnog značaja, a pitanje je da li će biti isplativo. Ako bude preskupo, mnogi se neće priključiti nego će nastaviti da koriste druge vrste grejanja

će, ako cena bude prihvatljiva i u svojim domaćinstvima prihvatiti novi energent.

S ekološkog aspekta, gasifikacija je od ogromnog značaja. Prestankom loženja uglja sa visokim sadržajem sumpora smanjiće se aerozagađenje. Samo je pitanje da li će biti isplativo. Jer nažalost, ako bude preskupo, mnogi se neće priključiti na gas nego

će nastaviti da koriste alternativne vrste grejanja - kaže Bijeljinačan Radenko Tubić.

Vlada Republike Srpske proglasila je gasovod projektom od opšteg interesa i dala potrebne saglasnosti, kao i koncesiju za korišćenje. Ugovor o dodeli koncesije za projektovanje, izgradnju i korišćenje distributivnog gasnog sistema na 30 godina potpisan je sa Ministarstvom industrije, energetike i rudarstva RS u decembru 2011. godine. Jedan od uslova bio je i da gasovod ima profil koji će omogućiti dalju distribuciju gasa prema zapadnom delu Republike Srpske. Putem svoje gasne politike, kroz donošenje zakona o gasu i njegovim izmenama, RS planira da nastavi gasifikaciju preko Bijeljine i drugih sredina poput Brčkog, Kragujevca i od Sarajeva do juga Republike.

DO SADA ULOŽEN 30 MILIONA EVRA

Projekat gasifikacije u Bijeljini započet je u novembru 2009. godine nakon skupštinske odluke kojom je osnovano preduzeće "Bijeljina-gas". Nastavljen je 2013. godine izgradnjom magistralnog voda visokog pritiska, od Gornjeg Šepka do Bijeljine u dužini od oko 24 kilometra. U izgradnju gasovoda dužine 20 kilometara i sekundarne mreže ukupne dužine 320 kilometara do sada je uloženo više od 30 miliona evra.

Финансијске извјештаје
требало да достави
148 активних странака
ФОТО: АГЕНЦИЈЕ

ЦИК БиХ дао зелено свјетло за нову провјеру
финансијских извјештаја

Ревизори стижу на страначке адресе

Неке од партија дуго нису активне, али још постоје као регистроване. Осим њих ићи ће се и код великих странака у канцеларије. Оне јесу доставиле извјештаје, па и додатна појашњења, али треба још неке ствари погледати.

На тој листи су СДА, СНСД, СДП, ХДЗ БиХ, СДС, СББ, ПДП, СП и друге, истакли у ЦИК-у

ПИСА: ВЕДРАНА КУЛАГА
vedranak@glassrpske.com

САРАЈЕВО - Финансијски извјештаји на десетине странака у БиХ поново долазе под лупу Централне изборне комисије, чији

ће надлежни ускоро покудати и на врата највећих партија, које у касам имају више од милион марака и затражити на увид пословне књиге.

Та одлука донесена је јуче након што је ЦИК БиХ усвојио Информацију о прегледаним годишњим финансијским извјештајима политичких странака за 2018. годину те усвојио листу странака које ће надлежни посјетити на терену да би поново прелистали пословне књиге.

Финансијски извјештај за 2018. годину поднијеле су 103 странке од 148 активних у евиденцијама комисије. За 12 странака, за које постоји основана сумња да дужи период не обављају дјелатност - не подносе извјештаје и не учествују на изборима упућен је приједлог судовима за њихово брисање из судског регистра. Извјештај није поднијело 45 политич-

ких странака, што је нешто више од 30 одсто од укупног броја странака са евиденције.

У комисији су потврдили за "Глас Српске" да је њихова Служба за ревизију прегледала достављене извјештаје за 2018. годину. На сједници је дато зелено свјетло за теренску ревизију. Службеници ће, како је

Странке са највећим приходима у 2018.

	(у милионима КМ)
СДА	5,35
СНСД	2,67
СДП	2,55
ХДЗ БиХ	2,07
СББ	1,93
СДС	1,9
ДФ	1,17

потврђено и ове године покудати код оних који нису испунили обавезу, али и на врата најјачих партија.

Углавном се на терен иде код странака које нису поднијеле извјештаје, али и код других код којих се укаже потреба за тим. За странке које нису поднијеле годишњи финансијски извјештај за 2018. годину служба ће најавити финансијску ревизију у историјама странке. Неке од тих партија дуго нису активне, али још постоје као регистроване. Осим њих, ићи ће се и код великих странака у канцеларије. Оне јесу доставиле извјештаје, па и додатна појашњења, али треба још неке ствари погледати. На тој листи су СДА, СНСД, СДП, ХДЗ БиХ, СДС, СББ, ПДП, СП и друге - потврдили су у ЦИК-у.

ПОДАЦИ
НИСУ СТИГЛИ
СА 45 АДРЕСА

На рачуне политичких партија у БиХ су се лани, са различитих страна, слила 27,3 милиона марака, а највише новца стигло је из буџета.

Законом о финансирању политичких странака прописано је да се странке могу финансирати из буџета БиХ, Републике Српске, ФБиХ, кантоналних буџета и буџета Брчко дистрикта те из каса општина и градова. Осим тога, странке новац "црпе" и из чланарина, прилога правних и физичких лица те прихода од имовине у власништву странке и донација. Међу партијама које су оствариле вишемилионске приходе су СНСД, СДС, СДА, СДП, ХДЗ БиХ.

Политичким субјектима од 2004. до 2018. године из буџета са свих нивоа власти исплаћено 281,9 милиона КМ, а годишње уплате су се кретале од 13 до 22 милиона. Од 2004. до 2008. године буџетска издвајања су константно раста, период до 2012. године карактеришу осцилације у износима, да би 2013. године та издвајања пала за више од 12 одсто. Од 2014. године буџетска издвајања поново расту у процентима од два до три одсто.

Компанија из **Брчко** јача позицију на тржишту

"Бимал" преузео сомборско "Ново сунце"

БРЧКО - Компанија "Бимал" из **Брчко** преузела је сомборску Фабрику за производњу јестивог уља "Ново сунце", чиме су годишњи капацитети прераде уљарица удвостручени у односу на досадашњу годишњу производњу од 120.000 тона.

Илија Студен, председник управе "Студен групе" у оквиру које послује "Бимал", рекао је јуче на конференцији за новинаре да ова регија има добру производњу уљарица и сировине, поготово Војводина.

- Анализирали смо како можемо ојачати позицију "Бимала" и "Бимал групе", да будемо што бољи, ближи

сировини и ојачамо свеукупне капацитете. Добили смо сагласност свих конкуренцијских вијећа регије и шире за укрупњавање индустрије уља преузимањем Фабрике "Ново сунце", сада већ "Бимал сунце" - истакао је Студен.

Замјеник генералног директора компаније "Бимал" Митја Ковачич навео је да је основни разлог за овај корак тај што су капацитети фабрике у **Брчком** премали за задовољење свих потреба тржишта те је на овај начин омогућена боља контрола производње, као и боља позиција на тржишту Балкана, ЕУ и Блиског истока. (Срна)

Штрајк упозорења у РС и ФБиХ одржан и крајем јуна
ФОТО: АРХИВА

ЗАСТАРА ПРЕДМЕТА

Мирко Симић каже да је од краја априла у суду у Брчком блокирано око 1.000 предмета, те да их још толико има у канцеларијама. - Према нашим са знањима, око 300 предмета у вези са лакшим кривичним дјелима и прекршајима ускоро ће застарити - рекао је Симић.

Штрајк упозорења у правосудним институцијама у БиХ биће одржан идућег мјесеца

Адвокати поново напуштају суднице

И након што су адвокати у Брчком обуставили рад у априлу, сви смо их подржали и одржали штрајк упозорења. Планирамо и идућег мјесеца на сат времена обуставити рад у знак подршке, рекао Меших.

ПИСА: МИЛИЈАНА ЛАТИНОВИЋ
milijanal@glassrpske.com

БРЧКО - Адвокати у РС и ФБиХ одржаће идућег мјесеца штрајк упозорења у знак подршке адвокатима из Брчког који се месецима боре за измјену прописа којима је адвокатска дјелатност у дистрикту обухваћена системом фискализације.

Потврдио је то учесник у "Глас Српске" члан протестног одбора адвоката из Брчког Мирко Симић, истакавши да очекује да ће тачан датум протеста бити ускоро познат.

- Одлуке о штрајку упозорења морају донијети скупштине адвокатских комора РС и ФБиХ и према мојим са знањима, штрајк би могао бити одржан половином децембра - рекао је Симић и подсетио да су адвокати у Брчком рад обуставили 26. априла. Адвокати из Српске и ФБиХ су крајем јуна напустили суднице на пола сата у знак подршке колегама у Брчком.

Симић истиче да су адвокати у Брчком, након што је пропао покушај усвајања измјена спорног закона, у својству грађана поднијели иницијативу Апелационом суду у Брчком.

- Затражили смо да се утврди да ли је одредба Закона о фискалним системима која се односи на фискализацију адвокатске дјелатности у складу са Статутом Брчког. Очекујемо да Апелациони суд потврди да није испоштована процедура приликом усвајања амандмана којим су нама наметнуте фискалне кесе - појаснио је Симић и додао да одлуку очекују крајем децембра.

Предсједник Регионалне адвокатске коморе Тузла Амир Меших каже за "Глас Српске" да је очигледно да политика у дистрикту истрајава у намери да адвокатску дјелатност стави под своју контролу.

СИМИЋ:
ЧЕКАМО ОДЛУКУ
АПЕЛАЦИОНОГ СУДА

- Ентитетске коморе су одлучиле да штрајк адвоката у Брчком и даље остаје на снази, јер фискализација адвокатске дјелатности у дистрикту доводи до нарушавања пословне тајне, чиме се крше закони о адвокатури - рекао је Меших, нагласивши да адвокат може одати пословну тајну само уколико му клијент којег заступа да дозволи да то презентује јавно.

Додао је да на подручју БиХ ради око 2.000 адвоката, те да је већина њих у систему ПДВ-а, односно уредно плаћају порез.

- И након што су адвокати у Брчком обуставили рад у априлу, сви смо их подржали и одржали штрајк упозорења. Планирамо и идућег мјесеца на сат времена обуставити рад у знак подршке - казао је Меших.

Влада Брчког је Законом о фискалним системима, који је усвојен 8. јуна 2016. године, изузела адвокатску дјелатност од обавезе регистрација промета преко фискалне кесе. Међутим, Скупштина је без нацрта или приједлога измјена и допуна Закона о фискалним системима, на сједници одржаној 17. октобра прошле године, усвојила Закон о измјенама и допунама Закона о фискалним системима, којима је прописала обавезу регистрација промета преко фискалне кесе у адвокатској дјелатности.

Иако је усмено било договорено да ће на сједници Скупштине дистрикта 23. октобра бити усвојене измјене Закона о фискализацији, то се није десило јер није било двотрећинске подршке за предвиђене измјене закона, будући да су бошњачки посланици гласали против.

Razgovarao: Goran LAJIĆ
GoranL@nezavisne.com

Bršanski "Bimal", koji posluje u okviru "Studen Holdinga", godinama bilježi rast prihoda, a ova kompanija je vodeća u prehrambenoj industriji u BiH, te jedan od vodećih regionalnih proizvođača jestivog ulja. "Bimal" preraduje uljanice i na tržište plasira kvalitete proizvode u vidu jestivih ulja za potrošače, a kupovinom fabrike ulja "Sunce" u Somboru, kako kaže Ilija Studen, predsjednik Uprave STUDEN grupe i generalni direktor kompanije "Bimal" u intervjuu za "Nezavisne", ovoj kompaniji omogućiti pojačano prisustvo na području Srbije i južnog dijela Balkana, te EU.

Ova kompanije svoje proizvode plasira i na Daleki i Bliski istok.

NN: "Bimal" je kupio fabriku jestivog ulja "Novo sunce" u Somboru. Zašto ste se odlučili na kupovinu ove fabrike te kakvi su planovi?

STUDEN: Odlučili smo se za kupovinu fabrike u Somboru jer nam smo vidjeli mogućnost daljnjeg širenja naših kapaciteta na lokaciji Brcokog, te zbog niza razloga, prije svega zbog udaljenosti sirovinске baze. U **Brcokom** smo napravili veliku fabriku, u principu najveću koja može biti na toj lokaciji. Za dalje širenje morali smo da vidimo šta bi bilo adekvatno negdje u regiji, a da nam previše daleko od nas, te na tom mjestu da bude jaka sirovinска baza. Odlična zemlja i sirovinска baza za to je Srbija, odnosno Vojvodina, jer tamo ima više fabrika ulja i jedna od njih koja je tražila nove vlasnike i investitore je bila fabrika u Somboru. "Sunce" je fabrika koja ima dobru tradiciju i u proizvodnji ulja i proizvodnji margarina, bila je poznata u bivšoj Jugoslaviji, ali, nažalost, nije pratila neke tehnološke trendove zadnjih desetak godina i potrebne su joj investicije. Pregovori sa starijim vlasnicima su trajali prilično dugo, skoro tri godinu, ali su protekli u profesionalnoj i korektnoj atmosferi.

NN: Koliki su trenutni kapaciteti brčanskog "Bimala", te koliko će se kupovinom fabrike u Somboru povećati kapaciteti?

STUDEN: U Srbiji se vidi bitan interes za strane investicije i postoji otvorenost Srbije prema investitorima, tako da smo sada preuzimanjem fabrike u Somboru došli u situaciju da možemo povećati kapacitete "Bimal" grupe. "Bimal" sada ima kapacitet prerađivanja sirovina 120.000 tona, a "Sunce" 100.000 tona, međutim odmah krećemo s novim investicijskim ciklusom u Somboru i dići ćemo je na 130.000 tona, tako da će "Sunce" biti po kapacitetu za 50 odsto veće od "Bimala". To jednostavno našu grupu stavlja u poziciju da smo ne samo lider na tržištu u smislu planirane proizvodnje, nego i u

Studen: Srećni smo što je ovo jedan iskorak firme koja je regionalno smještena u BiH, a sada ima iskorak u regiju
FOTO: V. STOJAKOVIĆ

INTERVJU ILIJA STUDEN, PREDSJEDNIK UPRAVE STUDEN GRUPE I GENERALNI DIREKTOR KOMPANIJE "BIMAL"

Kupovinom "Sunca" "Bimal" potvrdio leadersku poziciju

Krećemo s novim investicijskim ciklusom u Somboru i dići ćemo kapacitet prerade sirovina na 180.000 tona, tako da će "Sunce" biti po kapacitetu za 50 odsto veće od "Bimala", kaže Studen

smislu kapaciteta proizvodnje.

Naš čitav investicijski ciklus mora se završiti za dvije do tri godine, što će ići dosta brzo, tehnologija se dosta promijenila i dosta je savremenija, ali to smo već sve implementirali u Brčkom, sad se možemo skoncentrisati na Somhor

NN: Kako je završena prethodna godina poslovanja, a kakva je ova godina?

STUDEN: Ova godina poslovanja je dobra za "Bimal", očekujem čistu dobit od 4,5 do pet miliona KM, te za razliku od prošle godine, koja je bila jako teška zbog globalnih kretanja, ekonomskih prije svega, ovo je za "Bimal" grupu normalna godina

u smislu prihoda koji će biti oko 200 miliona KM samog "Bimala", a "Bimal" grupe je dosta veći. Očekujemo da u narednim godinama znatno povećamo profitabilnost.

**SAD IDEMO DALJE
PREMA FILIPINIMA I
MALEZIJI, KOJI SU VRLO
ZAHTJEVNA TRŽIŠTA
ZBOG NJIHOVE KUHINJE**

NN: Dobitnici ste broj-
nih nagrada, šta je
tajna vašeg uspjeha?

STUDEN: Ponosan sam na naš tim koji je od početka radio

na tome da proizvodi koje pravi "Bimal" imaju top kvaliteta, je da on na nivou vrhunskog kvaliteta za vrhunske kuhinje bilo gdje u svijetu i to je razlog zašto smo dobili puno nagrada, a nadam se da će ih biti još. Ono što mi radimo u okviru visokog kvaliteta - pokušavamo da proizvedemo specijalne proizvode koji su dosta traženi, a imaju određene zahtjeve. Tu su proizvodi koji nisu genetski modifikovani, te od početka do kraja garantujemo da je sve što je u tom proizvodu i genetski nemodifikovano, pa do proizvoda koji imaju poseban sastav, visoki sastav oleinskih kiselina. Proizvodi koji su traženi u

specifičnim kuhinjama. Tako, recimo, na Dalekom istoku gdje imaju drugačiju kuhinju mi pokušavamo da budemo top što se tiče kvaliteta i specijaliteta u kategoriji različitih ulja, te zbog toga dobijamo i nagrade na koje smo ponosni.

NN: Gdje sve izvozite proizvode i da li je u planu njihovo plasiranje na nova tržišta?

STUDEN: Akvizicija u Srbiji nam omogućava da pojačamo naše prisustvo na području i Srbije i južnog dijela Balkana, ali isto tako i EU. Zato ćemo imati dovoljno velike kapacitete da pored plasiranja na domaće tržište, proizvodimo i u EU, te na Daleki i Bliski istok.

Naša tradicionalna tržišta su Turska, Saudijska Arabija, UAE, krenuli smo jedan period da radimo Kinu, a sad idemo dalje prema Filipinima i Maleziji, koji su vrlo zahtjevna tržišta zbog njihove kuhinje.

NN: Da li ste više orijentisani na otkup domaćih sirovina, ili je Vaša kompanija više bazirana na uvozne sirovine? Ima li dovoljno sirovina s domaćih prostora?

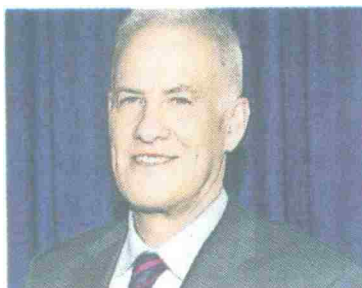
STUDEN: Nažalost, na domaćem prostoru kada gledamo BiH nema dovoljno sirovina. Čitava Posavina je dobra za poljoprivredu, poljoprivodnju, međutim zbog toga što nema dovoljno firmi koje su u stanju proizvoditi na velikim površinama, nažalost, nema dovoljno sirovina. Lokalni institut za razvoj poljoprivrede iz **Brčko** puno radi da farmerima podignu količine i u zadnje dvije tri godine podizemo količine koje dolaze sa domaćim oranicama. Nažalost, to je premalo za fabriku ovog kapaciteta, tako da i dalje 70-80 odsto je uvozna sirovina. Ali barem uvozimo sirovinu, a izvozimo gotov proizvod, tako da je to nešto pozitivno.

NN: Ovo je rijedak slučaj da kompanija iz BiH kupuje i investira u druge države, koliko ste ponosni zbog toga?

STUDEN: Mi smo stvarno srečni da je

ovo je-
dan isko-
rak firme koja
je regionalno
smještena u BiH, a sada
ima iskorak u regiju. Obično
imate akviziciju iz Slovenije u
BiH ili druge zemlje. Rijetko
kad čujemo da kompanija iz
BiH napravi akviziciju van ze-
mlje, pogotovo akviziciju ovc
veličine negdje u regiju, to je
nešto što je izuzetno pozitivno i
za **Birch** distrikt i BiH, te sve
one koji s nama sarađuju. Os-
taćemo i dalje vodeća kompani-
ja u ovoj oblasti u BiH, te jedna
od vodećih u regiji.

Pohvale Brčkom

Prvi zamjenik visokog predstavnika i supervizor za Brčko Michael Scanlan pozdravio je usvajanje rebalansa budžeta Brčko distrikta koji podrazumijeva i sredstva koja će omogućiti više puta odgađano useljenje Policije Brčko distrikta u modernu zgradu izgrađenu sredstvima EU. Rebalans budžeta iznosi 18.969.810 KM, nakon čega je ukupni budžet 262.258.425 KM.

- Kontinuiran i brz napredak na reformskom putu će učiniti da Brčko ponovo postane dinamičan ekonomski centar ovog dijela BiH, kazao je Scanlan.

Povećanje proizvodnih kapaciteta

Bimal preuzeo somborsku fabriku Novo sunce

Kompanija Bimal iz **Brčkog** preuzela je somborsku Fabriku za proizvodnju jestivog ulja Novo sunce, čime su godišnji kapaciteti prerade uljarica udvostručeni u odnosu na dosadašnju godišnju proizvodnju od 120.000 tona.

- Analizirali smo kako možemo ojačati poziciju Bimala i Bimal grupe, da budemo što bolji, bliži sirovini i ojačamo sveukupne kapacitete. Dobili smo saglasnost svih konkurencijskih vijeća regije i šire za okrupnjavanje industrije ulja preuzimanjem Fabrike Novo sunce, sada već Bimal sunce, istakao je Ilija Studen, predsjednik uprave Studen grupe u okviru koje posluje Bima, prenosi Srna.

Zamjenik generalnog direktora kompanije Bimal Mitja Kovačič

naveo je da su osnovni razlozi za ovaj korak to što su kapaciteti fabrike u **Brčkom** premali za zadovoljenje svih potreba tržišta, te je na ovaj način omogućena bolja kontrola proizvodnje, kao i bolja pozicija na tržištu Balkana, EU i Bliskog istoka.

- Zbog inovativnog pristupa proizvodnji i visokog kvaliteta, pokrenuli smo proizvodnju određenih specijaliteta koje plasiramo na tržište Dalekog istoka i taj posao moći ćemo još više razvijati sada kada imamo vlastite kapacitete, rekao je Kovačič.

On je dodao da kompanija planira da poveća proizvodne kapacitete prerade uljarica u Srbiji do 180.000 tona, čime će Bimal grupa dostići 300.000 tona.

BIMAL KUPIO FABRIKU JESTIVOG ULJA NOVO SUNCE U SOMBORU

Preuzimanjem fabrike u Srbiji BIMAL Grupa potvrdila leadersku poziciju

Ulaganja u narednom periodu će dostići ukupan iznos od 70 miliona KM

BIMAL Grupa je uspješno završila postupak preuzimanja tradicionalne somborske fabrike za proizvodnju jestivog ulja NOVO SUNCE i time zvanično postala većinski vlasnik. Kupovinom fabrike NOVO SUNCE, poslovna grupa BIMAL je potvrdila svoju leadersku poziciju.

"Cilj naše akvizicije je ukрупnjavanje i jačanje industrije ulja u regiji Zapadnog Balkana. Naša namjera je da kompaniju BIMAL SUNCE dovedemo na najviši tehničko-tehnološki nivo proizvodnje, koji posjedujemo u fabrici za proizvodnju jestivog ulja BIMAL u Brčkom", rekao je predsjednik Uprave STUDEN Grupe i generalni direktor kompanije BIMAL Ilija Studen. Prvi koraci poslije preuzimanja fabrike su rekonstrukcija pogona, podizanje proizvodnih kapaciteta, te optimizacija troškova. Fabrika NOVO SUNCE trenutno prerađuje suncokretovo i sojino sjeme, dok se u brčanskoj fabrici BIMAL prerađuju sve tri uljarice, suncokret, soja i uljana repica. Kako je saopšteno iz BIMAL Grupe, cilj je da obje fabrike proizvode jednake proizvode, vrhunskog kvaliteta od sve tri sirovine.

"Početna ulaganja u projekat BIMAL SUNCE su 40 miliona KM. Budući da je plan da

Sa konferencije za novinare u Brčkom

kapacitet proizvodnje podignemo sa trenutnih 100.000 tona na 180.000 tona godišnje, ulaganja u narednom periodu će dostići ukupan iznos od 70 miliona KM", rekao je Studen.

BIMAL Grupa će proizvodnjom u dvije fabrike, u Brčkom i u Somboru, godišnje plasirati više od 250.000 tona

poluproizvoda i gotovih proizvoda na domaća tržišta, kao i na svoja tradicionalna izvozna tržišta Turske i Bliskog istoka. Takođe, viši proizvodni kapaciteti znače i čvršću poziciju na tržištu Evropske unije gdje BIMAL već izvozi svoje specijalne proizvode, te potpuno ostvarivanje potencijala izvoza na tržište jugoistočne Azije.

ODRŽANA SJEDNICA VLADE FEDERACIJE BiH

Utvrđen Prijedlog proračuna za 2020.

Proračun iznosi 4.954.392.401 KM

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) je, na jučerašnjoj sjednici u Sarajevu, utvrdila i Parlamentu FBiH po žurnoj proceduri uputila Prijedlog proračuna Federacije za 2020. godinu, s potpuno uravnoteženom prihodovnom i rashodovnom stranom. U parlamentarnu proceduru je takođe po žurnoj proceduri upućen i Prijedlog zakona o izvršavanju proračuna FBiH za 2020. kojim je predviđeno da, odmah nakon servisiranja vanjskog i unutarnjeg duga, prioritet bude isplata mirovina.

Proračun iznosi 4.954.392.401 KM. Uzrok gotovo dvostrukog povećanja iznosa proračuna leži u integriranju Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje (MIO), sa statusom proračunskog korisnika. Proračun Federacije BiH za 2020. godinu, sa ukupnim prihodima i primicima, te rashodima i izdacima, veći je za 2.252,5 milijuna KM, odnosno 83 posto u odnosu na 2019. U ukupnim prihodima dominiraju doprinosi za mirovinsko i invalidsko osiguranje sa 2.074 milijuna KM, odnosno prihodi od neizravnih poreza s jedinstvenog računa u bruto iznosu od 1.608 milijuna KM. Ukupni planirani primici za 2020. godinu iznose približno 585 milijuna KM, od čega na dugoročne kredite i zajmove otpada 175 milijuna KM, dok kratkoročni krediti i zajmovi iznose 410 milijuna KM. Na rashodovnoj strani su najzastupljeniji tekući transferi i drugi tekući rashodi sa 3.251 milijun KM, od čega se najveći iznos odnosi na izmirenje mirovina za 2020. godinu, što je u nadležnosti Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje.

Proračunom za 2020. godinu planirano je za provedbu Zakona o pravima razvojačenih branitelja i članova njihovih obitelji - novčana egzistencijalna naknada 50 milijuna KM. Za provedbu Zakona o zaštiti obitelji s djetetom planirano je 20 milijuna KM, a za nastavak sufinansiranja kreditne linije putem Union banke za stambeno zbrinjavanje mlađe kategorije stanovništva ponovno 15 milijuna KM. Dakle, Vlada Federacije BiH, nakon višestrukih pozitivnih rezultata ove kreditne linije, nastavlja pomagati stambeno zbrinjavanje mladih.

Poticaj za poljoprivrednike planiran je u iznosu od 87 milijuna KM, te je povećan za 18,3 milijuna KM. Prepoznajući težak položaj poljoprivrednika u FBiH i njihovu potrebu za povećanjem konkurentnosti, Vlada je značajno povećala ukupna sredstva usmjerena ovim kategorijama, saopćeno je iz Vlade. Transferi za raseljene kategorije i izbjeglice

Sa sjednice

ukupno su povećani za sedam milijuna KM. Pomoć u održivom povratku raseljenih osoba i izbjeglica u oba entiteta predstavljat će prioritet resornog ministarstva, gdje će kroz projekte financirane iz proračuna Federacije BiH, ali i udruživanjem sredstava s drugim razinama vlasti (entiteti, kantoni i lokalne zajednice) biti nastavljena aktivnosti na provedbi i Aneksa 7. Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Transfer za sanaciju zdravstvenih ustanova planiran je u iznosu od 30 milijuna KM i povećan je za 24 milijuna KM. Sveobuhvatne reforme i poboljšanja kvalitete zdravstvenog sustava jedna je od četiri mjere dokumenta Zajedničke socioekonomske reforme za period 2019.-2022. godina. Planiranjem ovih sredstava Vlada FBiH potvrđuje opredijeljenost u provedbi reformi u oblasti zdravstvenog sektora, a što svakako podrazumijeva mjere finansijske konsolidacije zdravstvenih ustanova.

Transfer nižim razinama vlasti planiran je u iznosu od 21 milijun KM i predstavlja nastavak sufinansiranja proračuna i projekata jedinica lokalne samouprave u FBiH. Planirano je pet milijuna KM za kapitalno ulaganje za izgradnju i modernizaciju željezničke infrastrukture. Na razdjelu Federalnog ministarstva prometa i komunikacija planiran je i nastavak izgradnje cestovne infrastrukture sa sredstvima u ukupnom iznosu od 115 milijuna KM. Naime, alokacijom sredstava na poseban podračun u okviru JRR-a, a koja su prikupljena po osnovu naplate klirinškog duga Ruske Federacije, te uplatom dividende javnih poduzeća u vlasništvu FBiH, Vlada nastavlja sukcesivno financiranje izgradnje pojedinih dionica brzih cesta i autocesta.

Na razdjelu Vlade FBiH planirano je ukupno 15 milijuna KM naime troškova rekonstruk-

cije i investicionog održavanja za potrebe trajnog smještaja Vlade FBiH u Sarajevu i Mostaru. Kupovinom prostora za smještaj organa i tijela Vlade Federacije BiH ukazala se potreba za planiranjem sredstava kako bi ovi objekti u potpunosti bili privedeni namjeni i osigurana njihova funkcionalnost.

Saglasnost za kredite

Vlada Federacije BiH je za dva privredna društva dala prethodne saglasnosti o dodjeli dijela sredstava Trajnog revolving fonda Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije kod Union banke d.d. Sarajevo za dugoročno finansiranje projekata putem dodjele kredita za 2019. godinu. Saglasnost je data za kompaniju Kismet d.o.o. Doboj Istok za kredit od 450.273 KM i Tvornicu transportnih uređaja Energetik d.o.o. u iznosu od 500.000 KM.

Vlada FBiH je izmijenila i dopunila Odluku o usvajanju Programa utroška sredstava iz budžeta FBiH za 2019. godinu Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije na poziciji subvencije javnim preduzećima, namijenjenih uvezivanju radnog staža. Naime, nakon donošenja Odluke o izboru korisnika dijela ovih sredstava, ukazala se potreba za izmijenom minimalanog broja zaposlenika kao kriterija za dostavljanje dokumentacije po raspisanom javnom pozivu za preostali dio novčanih sredstava. Stoga je dosadašnji minimalan broj od 50 zaposlenika u privrednom društvu smanjen na pet. Takođe, rok za dostavljanje dokumentacije o namjenskom utrošku sredstava povećan je s tri na šest mjeseci, zbog činjenice da je prilikom kontrole utroška utvrđeno da je dosadašnji rok bio objektivno kratak.

S ciljem usaglašavanja sa Zakonom o finansijskoj konsolidaciji preduzeća u FBiH, Vlada je izmijenila odluke o finansijskoj kon-

solidaciji privrednih društava Zrak d.d. Sarajevo, Aluminij d.d. Mostar, Binas d.d. Bugojno, BNT-Tvornica mašina i hidraulike d.d. Novi Travnik, Konfekcija Borac d.d. Travnik i Tehnički remontni zavod d.d. Hadžići, te kao rok za završetak konsolidacije odredila 31. decembra 2021. godine.

Zaštita okoliša

Vlada FBiH je usvojila informaciju o izradi Federalne strategije zaštite okoliša za period 2020.-2030. godina, te zadužila Federalno ministarstvo okoliša i turizma da koordinira aktivnosti i aktivno učestvuje u njenoj izradi i osigurava funkcionalnu povezanost u procesu izrade sveukupne Strategije zaštite okoliša Bosne i Hercegovine.

U izradi Federalne strategije aktivno će učestvovati Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, kao i druge federalne, te relevantne kantonalne institucije.

Tokom izrade Federalne strategije potrebno je uraditi Stratešku procjenu utjecaja na okoliš za komponente Strategije koje se odnose na upravljanja vodama i otpadom, a koje će usvojiti Vlada FBiH.

Strategijom zaštite okoliša BiH će, uz pristup od nižeg prema višem nivou, biti utvrđeni zajednički strateški ciljevi i načela za BiH, kao i tematski ciljevi i konkretni zadaci, te provodive mjere i aktivnosti u skladu sa podtemama iz pravne stečevine Evropske unije u oblasti okoliša. Strategija zaštite okoliša BiH će sadržavati procjene troškova za predložene mjere i aktivnosti potrebne za ostvarivanje strateških ciljeva na nivou BiH, entiteta i Brčko Distrikta BiH, koje će poslužiti kao smjernice za prioritizaciju domaćih i stranih investicija. Tako će ovaj strateški dokument osigurati okvir dugoročnog planiranja, čime će biti omogućena bolja usklađenost najboljih praksi i mjera u cijeloj zemlji, te olakšan proces praćenja i izvještavanja o realizaciji postavljenih ciljeva i zadataka, kao i praćenje napretka postupka usklađivanja domaćih propisa sa pravnom stečevinom Evropske unije u oblasti okoliša.

Ovaj dokument će biti ključni instrument za podršku nadležnim organima u stvaranju uvjeta za održivost okoliša u narednoj deceniji i poboljšanje zdravlja stanovništva i dobrobiti za sadašnje i buduće generacije u BiH.

Federalna strategija će sadržavati zajedničke strateške ciljeve koji obuhvataju dugoročnu viziju politike zaštite okoliša u BiH. Obuhvatat će sedam podoblasti propisa Evropske unije i oslanjati se na analizu i preporuke iz Strategije usklađivanja propisa usklađivanja pravnoj stečevini Unije u oblasti zaštite okoliša BiH, na trenutno važeće strateške dokumente i one koji nisu više na snazi ali mogu

Brojne teme

sadržavati mjere koje su još važeće. Federalna strategija će sadržavati listu i opis mjera i aktivnosti potrebnih za ostvarivanje strateških ciljeva.

Operator za OIEiEK

Realizirajući zaključak od 22. avgusta 2019. godine, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije je za sjednicu Vlade pripremilo, a Vlada FBiH donijela Odluku, o statusnim pitanjima i organizaciji Operatora za obnovljive energije i efikasnu kogeneraciju (OIEiEK). Cilj ove odluke je unapređivanje rada Operatora i uspostava višeg stepena nadzora nad njegovim djelovanjem.

Operator za OIEiEK, sa sjedištem u Mostaru, obavlja nadležnosti utvrđene Zakonom i podzakonskim propisima, kao i poslove koji se obavljaju kao javne ovlasti. On rješava zahtjeve za dobijanje statusa privilegiranog proizvođača električne energije koji kvalificirani proizvođač podnosi Operatoru OIEiEK uz odgovarajuće dokaze u skladu s pozitivnim zakonskim propisima koji regulišu ovu oblast, te zahtjeve za dobijanje statusa potencijalnog privilegiranog proizvođača koji investitor podnosi Operatoru OIEiEK.

Predsjednika i članove Uprave Operatora za OIEiEK, nakon provedene procedure, imenuje Vlada FBiH na period od četiri godine, a oni ove dužnosti ne mogu obavljati u više od dva mandata uzastopno.

Vlada je juče, takođe, donijela zaključke kojima je Upravni odbor i Upravu Operatora zadužila da joj, putem Federalnog ministarstva energije, rudarstva, i industrije, u roku od 15 dana dostave izvještaj o radu Operatora, te finansijski i izvještaj o reviziji za 2018. godinu.

Uprava Operatora dužna je da, u roku od 15 dana, na svojoj internet stranici javno objavi informacije o dinamičkim kvotama za sve vrste postrojenja koja koriste OIEiEK, sa ažurnim pokazateljima popunjenosti kvota za svaki tip postrojenja, zatim ažuriran spisak kvalificiranih proizvođača/investitora koji su dobili status privilegiranog/potencijalnog privilegiranog proizvođača, navodeći datum podnošenja zahtjeva, tipa postrojenja i instalirane snage postrojenja.

Upravni odbor i Uprava su, takođe, zaduženi da Vladi FBiH, putem nadležnog ministarstva, dostave Plan rada Operatora za 2020., te da do 15. decembra ove godine donesu Pravilnik o metodologiji za raspodjelu troškova balansiranja za privilegovane i kvalificirane proizvođače.

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije je zaduženo da analizira rad Uprave Operatora i, po potrebi, predloži Vladi eventualno poduzimanje daljnjih aktivnosti.

O mostarskoj deponiji

Prihvativši informaciju Federalnog ministarstva okoliša i turizma o trenutnom stanju poslovanja Javnog preduzeća (JP) Deponija d.o.o. Mostar, Vlada FBiH je preporučila Federalnoj upravi za inspeksijske poslove da prati dosadašnje propisane mjere iz okolišne dozvole, te da, zbog javnog interesa, ne bude prekinuto odlaganje komunalnog otpada do rješavanja prethodnog pitanja, odnosno ishoda vodnog akta od Agencije za vodno područje Jadranskog mora i dopune Zahtjeva za izdavanje okolišne dozvole u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša.

Vlada je preporučila gradonačelniku Mostara da pokrene postupak za utvrđivanje odgovornosti direktora Deponije zbog nesavjesnog poslovanja i postupanja u radu, te zbog odbijanja grant sredstava Svjetske banke.

Kadrovska rješenja

Federalna vlada je dala prethodne saglasnosti za razrješenje članova Nadzornog odbora JP Elektroprivreda HZ HB d.d. Mostar, u ime državnog kapitala, zbog isteka mandata, kao i da na ove dužnosti, do okončanja konkursne procedure, a najduže do tri mjeseca, budu imenovani Karmela Miletić, Ivo Vincetić, Ivica Krivić, Božo Perić, Mithat Arpadžić i Ivanka Galić.

Vlada je zadužila novi Upravni odbor Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom za poništenje konkursa za imenovanje direktora ovog fonda, te da pokrene nove konkursne procedure.

BRČKO DISTRIKT

Moguće paušalno oporezivanje taksista

Vlada Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine usvojila je Smjernice za izradu Nacrta pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak. Direktor Direkcije za finansije Mato Lučić je rekao da je razlog stupanje na snagu Zakona o fiskalnim sistemima.

"Smjernice se najviše odnose na taksiste i na prijevoz. Ovim smjernicama predlažemo da svako ko se bavi taksi prijevozom do jednog vozila bude paušalno oporezovan, što predstavlja mjesečno plaćanje poreza, a za sve one koji pružaju usluge u oblasti prijevoza, predlažemo da nosivost bude do deset tona kada su upitanju kamioni, a to se odnosi dijelom i na poslove kućne radinosti", rekao je Lučić.

Mato Lučić

"СУНЦЕ" ДОБИЛО НОВОГ ГАЗДУ

СОМБОРСКА уљара "Ново сунце" добила је новог газду. "Бимал група" из Брчког јуче је саопштила да је завршила поступак преузимања и постала њен већински власник. Најављено је да ће у реконструкцију погона, повећање капацитета производње и проширење асортимана инвестирати 35 милиона евра. - Намера је да ову компанију доведемо на највиши техничко-технолошки ниво производње - рекао је Илија Студен, председник Управе "Студен групе" и генерални директор "Бимала". - План је да капацитет производње подигнемо са тренутних 100.000 тона на 180.000 тона годишње. "Бимал група" ће производњом у две фабрике - у Брчком и Сомбору, годишње пласирати више од 250.000 тона производа.

ČELIĆ

Nestao Edin Zejćirović, posljednji put viden 17. studenoga

Obitelj Zejćirović pripadnicima Policijske postaje u Čeliću prijavila je nestanak Edina Zejćirovića, koji je posljednji put viden prije dvanaest dana, u nedjelju, 17. studenoga. Prema iskazima članova obitelji Zejćirović, upravo tog dana je i ostvaren posljednji kontakt s nestalim Edinom, i od tada mu se, nažalost, gubi svaki trag.

Do današnjeg dana nisu dobili nikakvu informaciju o njemu, a ovim putem zamolili su sve dobre ljude, ako su ga kojim slučajem vidjeli ili imaju bilo kakve informacije o njemu, pa čak i one koje se njima čine nevažnim, da o tome obavijeste policiju u Čeliću ili Distriktu Brčko. (brs) ●

